

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**PRIMERJAVA POGODB NALOŽBENEGA ŽIVLJENJSKEGA
ZAVAROVANJA V SLOVENIJI**

Ljubljana, avgust 2004

NATAŠA FERFOLJA

IZJAVA

Študent/ka NATAŠA FERFOLJA izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. RASTO HARTMAN in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____ Podpis: _____

Uvod	1
1. Življenjsko zavarovanje	2
1.1. Opredelitev življenjskega zavarovanja	2
1.2. Vrste življenjskih zavarovanj.....	3
1.2.1. Zavarovanje za primer smrti	3
1.2.2. Zavarovanje za primer doživetja	3
1.2.3. Mešano življenjsko zavarovanje.....	4
1.2.4. Rentno življenjsko zavarovanje.....	4
1.2.5. Naložbeno življenjsko zavarovanje	4
1.3. Sklenitev življenjskega zavarovanja	5
1.3.1. Razlogi za sklenitev	5
1.3.2. Dejavniki, ki jih preučimo pred sklenitvijo	6
1.4. Življenjsko zavarovanje v Sloveniji.....	8
2. Primerjava pogodb življenjskega zavarovanja na osnovi splošnih pogojev	11
2.1 Zavarovalni pogoji in opredelitev osnovnih zavarovalnih pojmov.....	11
2.2 Ponudba in polica.....	13
2.3. Trajanje zavarovanja	13
2.4. Obveznosti zavarovalnice	14
2.5. Omejitve in izključitve jamstva zavarovalnice	14
2.6. Obveznosti zavarovalca in posledice neizpolnitve teh obveznosti	16
2.7. Dogovor o zavarovalni vsoti in zavarovalni premiji	17
2.8. Izbira investicijskega sklada	18
2.9. Preračun premije v enote premoženja	19
2.10. Vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca	20
2.11. Prenos sredstev med investicijskimi skladi.....	21
2.12. Posledice zaradi neplačila premije.....	21
2.13. Valorizacija oziroma indeksacija	22
2.14. Mirovanje plačevanja premije.....	23
2.15. Povečevanje zajamčene zavarovalne vsote	24
2.16. Odkup zavarovanja	25
2.17. Predujem	26
2.18. Obnovitev zavarovanja	27
2.19. Pretvorba naložbenega življenjskega zavarovanja.....	28
2.20. Razpolaganje s pravicami iz zavarovanja	29
2.21. Izplačila po zavarovalni pogodbi	30
2.22. Dodatna zavarovanja	31
2.23. Storitve zavarovalnice.....	32
2.24. Zaključna določila.....	32
2.25. Drugo	32
2.26. Kratka primerjava med policami.....	33
3. Primerjava pogodb naložbenega življenjskega zavarovanja na osnovi pričakovane vrednosti ob doživetju	37
3.1. Primerjava višin pričakovane vrednosti ob doživetju glede na spol zavarovanca	37
3.2. Primerjava višin pričakovane vrednosti ob doživetju glede na spol in starost zavarovanca.....	39
3.3. Primerjava višin pričakovane vrednosti ob doživetju glede na dolžino zavarovalne dobe.....	41
3.4. Neposredna primerjava med zavarovalnicami glede na pričakovano vrednost ob doživetju	42
Sklep	44
Literatura	45
Viri	46

Uvod

Življenjsko zavarovanje s prevzemom naložbenega tveganja ali drugače naložbena polica je postalo v Sloveniji v zadnjih letih zavarovalniški hit. Temu je botrovala rast borznih tečajev in pestra izbira najprej samo slovenskih, v zadnjem času pa tudi tujih vzajemnih skladov. Večina slovenskih zavarovalnic se je prilagodila povpraševanju po tovrstnih produktih in je oblikovala primerno ponudbo. Na tržišču tako obstajajo naložbene police, ki jih lahko vežemo na dva do šest vzajemnih skladov. Skoraj mesečno pa na tržišče prihajajo tudi novi produkti.

Kako se znajti v poplavi zavarovalniških ponudb? Stranka oziroma zavarovalec je postavljen pred težko odločitev. Postavljajo se mu vprašanja, kot npr. katero naložbeno življenjsko zavarovanje naj sklene, pri kateri zavarovalnici, katero naložbeno življenjsko zavarovanje je najbolj primerno za njegove dohodke in položaj, ali tovrstni produkt sploh potrebuje in še bi lahko naštevali. Takšna vprašanja sem si postavljala tudi sama, ko sem se odločala, katero naložbeno življenjsko zavarovanje naj sklenem. Ugotovila sem, da ljudje različnih vrst zavarovanj ne poznajo dovolj dobro. Zavarovanja imajo sklenjena, a o njih vedo le malo. Ugotovila sem tudi, da ljudje še najmanj vedo o življenjskih zavarovanjih, mešanih in naložbenih, zato so lahka tarča agresivnih zavarovalnih zastopnikov, katerih cilj je čim večji promet.

Ker me je tema o naložbenih življenjskih zavarovanjih privlačila in sem si o njih želela izvedeti čim več, sem se odločila, da jo bom obdelala v svojem diplomskem delu in poskušala odgovoriti na zgoraj zastavljena vprašanja. V diplomskem delu sem tako skušala zbrati čim več podatkov o naložbenih zavarovanjih in jih prikazati na takšen način, da bi bralcu olajšala odločitev o izbiri njemu primerne naložbenega življenjskega zavarovanja.

V prvem delu diplomske naloge bom opredelila pojem življenjskega zavarovanja opisala različne vrste le-tega. Poskušala bom ugotoviti razloge za sklenitev zavarovanja in pojasnila, kaj je treba pred sklenitvijo zavarovanja upoštevati, ter na kratko predstavila razvoj življenjskega zavarovanja v Sloveniji.

Drugi del naloge se bo začel s predstavitvijo splošnih pogojev in opredelitvijo pojmov, uporabljenih v njih. Nadaljevala bom s predstavitvijo splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja šestih slovenskih zavarovalnic po posameznih členih in poudarila pomembne razlike med njimi.

V zadnjem delu naloge so podani izračuni pričakovane vrednosti premoženja ob doživetju na podlagi različne starosti in spola zavarovanca ter različne zavarovalne dobe. Ugotoviti bom skušala, ali in kako omenjeni dejavniki vplivajo na višino premoženja.

1. Življenjsko zavarovanje

1.1. Opredelitev življenjskega zavarovanja

Posamezniki in družine se pri zadovoljevanju ekonomskih potreb zanašajo na svoje dohodke. Omenjeni dohodki lahko prihajajo v posameznikovo ali družinsko blagajno preko posameznikovega dela (plače zaposlenih) ali pa preko sredstev, ki delajo za nas (obresti na vložena sredstva). Življenjski standard družin je odvisen od posameznikovih dohodkov, ki jih pridobi z delom, izguba dohodka, ki se pojavi ob smrti zaposlenega družinskega člana, pa lahko za družino predstavlja finančno katastrofo. Zaposleni družinski člani, da bi zaščitili svoje družine pred takšnimi finančnimi katastrofami, iščejo načine, kako bi zavarovali svoje dohodke. Življenjsko zavarovanje je v veliki večini pravi odgovor.

Življenjsko zavarovanje je pogodba z zavarovalnico, ki nam zagotavlja izplačilo določenega zneska ob uresničitvi zavarovalnega dogodka. Temelji na negotovosti trajanja življenja človeka, zaradi tega lahko predstavlja zavarovalni dogodek smrt, doživetje določene starosti ali iztek določenega obdobja, v katerem lahko nastopi ena od omenjenih okoliščin. Medtem, ko se večina strinja, da je življenjsko zavarovanje pomembno, se jih le malo zaveda, kako pomembno je izbrati sebi primerno življenjsko zavarovanje (Martin, 1982, str. 332-333).

Osebna zavarovanja, med katera spada tudi življenjsko zavarovanje, so temelj, na katerem se gradi osebno premoženje, saj služijo tudi njegovemu varovanju. Življenjsko zavarovanje se od drugih zavarovanj, na primer premoženjskih, razlikuje po posebnih določilih, ki za druga zavarovanja ne veljajo. Prav tako se zavarovalna pogodba v marsikaterem delu po vsebini bistveno razlikuje od ostalih pogodb (Balkovec, 2002, str. 266-267). Pri premoženjskih in ostalih zavarovanjih je predmet zavarovanja stvar ali premoženjski interes, pri življenjskih zavarovanjih pa je predmet zavarovanja finančni riziko (izpad dohodka) v primeru smrti osebe, ki je finančno skrbela za preživetje družine (Balkovec, 2003, str. 49).

Življenjska zavarovanja so bila leta 1997 v Sloveniji šele na začetku lastnega razvoja, saj se je takrat opuščal dotedanji sistem socialne varnosti, ki je temeljil na medgeneracijskem sporazumu. Današnja socialna varnost vedno bolj temelji na individualni varnosti, ki si jo mora zagotoviti vsak posameznik sam. Življenjsko zavarovanje pa ima tu pomembno vlogo (Ivanjko, 1997, str. 157). S svojimi produkti se poskuša kar najbolj prilagoditi potrebam in različnim željam posameznikov. Ima tudi družbeno-psihološko funkcijo, saj zmanjšuje strah pred dogodki, ki ogrožajo eksistenco posameznika, hkrati pa ta oblika gospodarske dejavnosti ni pomembna samo za posameznika, temveč za gospodarstvo in državo kot celoto. Zaradi socialne, politične in gospodarske funkcije spada med najpomembnejše zavarovalne panoge (Ivanjko, 1999, str. 64).

1.2. Vrste življenjskih zavarovanj

Življenjska zavarovanja lahko delimo vsaj po treh različnih kriterijih. Prvi in najpogostejši kriterij je način izplačila zavarovalnine. Po tem kriteriju ločimo kapitalska in rentna zavarovanja. Pri kapitalskih zavarovanjih izplača zavarovalnica v primeru smrti ali doživetja zavarovanca s pogodbo dogovorjeno zavarovalno vsoto v enkratnem znesku. Pri rentnih zavarovanjih pa v primeru smrti zavarovanca zavarovalnica ponavljajoče izplačuje po pogodbi dogovorjene vsote v obliki mesečnih ali letnih rent.

Druga delitev življenjskih zavarovanj je glede na število oseb, ki se zavarujejo. Po tej delitvi poznamo kolektivna in individualna zavarovanja. Kolektivna zavarovanja so tista, s katerimi je z eno polico zavarovano večje število oseb. Individualna življenjska zavarovanja pa so tista, pri katerih je z eno polico zavarovana ena oseba (Šenk, 2003, str. 15).

Tretjo delitev življenjskih zavarovanj sem našla v članku Andreja Bohinca *Najboljše življenjsko zavarovanje za vas*, kjer ločuje tri vrste življenjskih zavarovanj, in sicer:

- klasično življenjsko zavarovanje z varčevalno komponento,
- življenjsko zavarovanje z naložbenim tveganjem,
- terminsko (riziko) življenjsko zavarovanje brez varčevalne komponente.

1.2.1. Zavarovanje za primer smrti

Življenjska zavarovanja za smrt so zavarovanja za določeno obdobje in se imenujejo tudi gola oziroma čista življenjska zavarovanja. Ta oblika življenjskega zavarovanja ne vsebuje varčevalne komponente. V primeru smrti zavarovane osebe pred iztekom zavarovalne dobe zavarovalnica upravičencu zavarovalno vsoto izplača, če pa zavarovanec dogovorjeno zavarovalno dobo preživi, nima zavarovalnica do njega nobenih obveznosti.

Ta oblika življenjskega zavarovanja se uporablja za zaščito družinskih članov ali drugih bližnjih, ki bi bili v primeru smrti zavarovane osebe v času trajanja zavarovanja obremenjeni s pokritjem nastalih obveznosti. Zavarovanje za primer smrti v takem primeru omogoča lažje poplačilo kreditov ali nadomesti določen izpad dohodka. Takšna oblika zavarovanja se večkrat pojavlja ob najemu bančnega posojila (Kaj je rizično življenjsko zavarovanje?, 2004).

1.2.2. Zavarovanje za primer doživetja

Zavarovanje za primer doživetja določene starosti se v praksi zelo redko uporablja. Pri tej vrsti zavarovanja se zavarovalnica obveže, da bo zavarovancu po preteku zavarovalne dobe izplačala dogovorjeno vsoto, če bo takrat še živ. V primeru smrti zavarovanca pred potekom zavarovalne dobe vse obveznosti zavarovalnice prenehajo (Šenk, 2003, str. 15).

1.2.3. Mešano življenjsko zavarovanje

Z mešanim življenjskim zavarovanjem se zavarujemo za primer smrti in doživetja hkrati. S sklenitvijo zavarovalne police se zavarovanec obveže, da bo v izbranem časovnem obdobju plačeval dogovorjeno zavarovalno premijo. Premija je sestavljena iz dveh delov. Prvi del premije je namenjen pokrivanju rizika za primer smrti, drugi del pa je namenjen varčevanju skladno s predpisano naložbeno politiko zavarovalnice. Ob izteku zavarovalne dobe oziroma ob doživetju zavarovalnica izplača pogodbeno zavarovalno vsoto in dobiček, ustvarjen z upravljanjem sredstev življenjskih zavarovanj. V primeru zavarovančeve smrti pred iztekom zavarovalne dobe zavarovalnica izplača dogovorjeno zavarovalno vsoto za primer smrti in do takrat ustvarjeni dobiček tisti osebi, ki jo je zavarovanec v svoji polici določil kot upravičenca v primeru njegove smrti (Kaj je mešano življenjsko zavarovanje?, 2004)

1.2.4. Rentno življenjsko zavarovanje

Doživljenjsko rentno zavarovanje je zavarovanje, pri katerem zavarovanec določeno obdobje plačuje premijo, po preteku tega časa pa mu bo zavarovalnica vsak mesec do njegove smrti izplačevala dogovorjeno pokojninsko rento. Rentno življenjsko zavarovanje je mogoče skleniti tudi z enkratnim vplačilom sredstev in odloženim ali neodloženim časom izplačila rente. V prvem primeru zavarovanec prične prejemati rento takoj naslednji mesec po vplačilu enkratnega zneska, v drugem pa po preteku določenega obdobja (Rentno zavarovanje, 2004). Za zavarovance rentnih zavarovanj je značilno, da so običajno bolj zdravi in, da živijo dlje kot ostali zavarovanci. (Rejda, 1986, str. 349)

1.2.5. Naložbeno življenjsko zavarovanje

Naložbeno življenjsko zavarovanje je kombinacija mešanega življenjskega zavarovanja in varčevanja v investicijskih skladih, kjer zavarovanec prevzame nase naložbeno tveganje, ki je povezano s spremembo vrednosti enote premoženja investicijskega sklada. Premija naložbenega življenjskega zavarovanja je sestavljena iz dveh delov. Zavarovalni del premije je namenjen zavarovanju za primer smrti, varčevalni del pa za kupovanje enot premoženja investicijskih skladov (Naložbeno življenjsko zavarovanje, 2004). Prednost naložbenega življenjskega zavarovanja pred klasičnim oziroma mešanim je v varčevalnem delu premije, saj je donos na sredstva, ki so namenjena varčevanju, enak tistemu, ki bi ga zaslužili, če bi vlagali neposredno na trg vrednostnih papirjev.

Poznamo dva tipična primera zavarovanj z naložbenim tveganjem, značilna tako za evropski kot tudi druge trge:

- Naložbeno življenjsko zavarovanje s padajočo riziko zavarovalno vsoto; ta vrsta zavarovanja spada med osnovne oziroma prvotne oblike naložbenega življenjskega zavarovanja. Premija je sestavljena iz naložbenega dela (naložbe v investicijske sklade) in zavarovalnega dela (življenjsko zavarovanje, kjer zavarovalna vsota pada s časom trajanja zavarovanja). Pri tej obliki zavarovanja si zavarovanec na začetku zavarovanja

izbere želeno zavarovalno vsoto za primer smrti in doživetja, potem pa zavarovalnica na podlagi zavarovalne vsote, starosti zavarovanca, predvidenega donosa na vložena sredstva in stroške določi zavarovalno premijo, ki je, kot sem že omenila, sestavljena iz dveh delov. Ob smrti zavarovanca se upravičencu izplača zavarovalna vsota, ki jo sestavljajo riziko zavarovalna vsota in vrednost do tedaj zbranih sredstev na naložbenem računu. Višina izplačila med zavarovalno dobo niha v odvisnosti od višine vrednosti sredstev na naložbenem računu. V primeru doživetja se upravičencu izplača vrednost sredstev na naložbenem računu. Ta oblika zavarovanja ima kar nekaj slabosti (Benko, 2003, str. 309-311). »Vzemimo na primer zavarovanca, ki želi imeti fiksno zavarovalno vsoto za primer smrti. Če bi prišlo do občutnega znižanja vrednosti vrednostnih papirjev, v katere je zavarovalnica investirala zavarovalčevo premoženje, tik pred iztekom zavarovanja, bi skupna zavarovalna vsota (investicijski sklad + zavarovalna vsota za smrt) padla. V primeru smrti zavarovane osebe tik pred iztekom zavarovanja bi prišlo do velikega deficita. Obratno, če bi tržna vrednost takrat narasla, bi narasla tudi zavarovalna vsota in zavarovanec bi plačeval premijo za večjo zavarovalno vsoto, kakršne pa morda niti ne potrebuje« (Benko, 2003, str. 311).

- Integrirana oblika naložbenega zavarovanja. Pomemben korak v razvoju naložbenih zavarovanj predstavlja določitev minimalne zajamčene zavarovalne vsote za primer smrti, ki se med trajanjem zavarovanja ne spreminja. Delitev premije na zavarovalni in naložbeni del ni vnaprej določena, ampak se določa sproti – med trajanjem zavarovanja. Zavarovanec si prav tako na začetku zavarovanja izbere želeno zavarovalno vsoto, na podlagi katere se določi premija. V vsakem obračunskem obdobju se potem določi riziko vsota (razlika med zavarovalno vsoto in tekočo vrednostjo sredstev na naložbenem računu). V vsakem obračunskem obdobju glede na riziko vsoto, starost in spol zavarovanca določimo novo riziko premijo. V primeru smrti zavarovanca upravičenec dobi vrednost sredstev na naložbenem računu, preostanek do višine zavarovalne vsote pa se pokrije iz naslova riziko zavarovanja. Ob doživetju upravičenec dobi višino sredstev na naložbenem računu (Benko, 2003, str. 311).

Pred sklenitvijo naložbenega zavarovanja pa se je treba pozanimati o višini premije za dosego zelene zavarovalne vsote, kakšen bo predvideni privarčevani znesek ob izteku zavarovanja, kakšni so dejansko realizirani donosi vzajemnih skladov, vezanih na posamezno polico, ter o možnostih in pogojih dodatnega nezgodnega zavarovanja (Kako izbrati zavarovanje?, 2004).

1.3. Sklenitev življenjskega zavarovanja

1.3.1 Razlogi za sklenitev

Ljudje smo s tem, ko smo delovno sposobni, posledično sposobni služiti denar in s tem prispevati določen dohodek v družinski proračun. Z izgubo naše delovne zmožnosti se zmanjšajo naši dohodki in posledično tudi družinski proračun. Z življenjskim zavarovanjem imamo možnost zavarovati našo delovno sposobnost oziroma izpad dohodka zaradi izgube delovne sposobnosti. Potreba po življenjskem zavarovanju se v različnih življenjskih obdobjih spreminja.

Dokler smo samski in brez otrok, življenjskega zavarovanja ne potrebujemo, ko pa si ustvarimo družino, ki je odvisna od naših dohodkov, se pojavi potreba po sklenitvi le-tega.

Za zaščito pred izgubo dohodkov v prihodnosti v primeru smrti zaposlenega člana družine je življenjsko zavarovanje prava rešitev in sicer zaradi naslednjih razlogov:

- Nadomestitev izpada družinskih prihodkov v primeru smrti. Treba je zagotoviti, da bodo nepreskrbljeni otroci ali drugi družinski člani, ki so odvisni od zavarovančevega dohodka, tudi v primeru njegove smrti še naprej imeli takšen življenjski standard, kot jim ga sedaj omogoča zavarovanec (Vlake, 2002, str. 66).
- »Drugi pomemben razlog so dolgovi, ki v primeru smrti zavarovanca ne bi bili poplačani: hipoteka, kredit za avto, dolgovi na kreditnih karticah, pogrebni stroški. Z življenjskim zavarovanjem lahko poskrbimo, da družina zavarovanca dolgove poravnava, ne da bi ji bilo zato treba prodati družinsko premoženje « (Vlake, 2002, str. 66).
- Življenjsko zavarovanje je način varčevanja – gre za nekakšno napol obvezno varčevanje, saj večina ljudi, ki sicer ne bi tako dosledno varčevali, redno plačujejo premije (Policy Issues in Insurance: Investment, Taxation, Insolvency, 1996, str. 13).

1.3.2. Dejavniki, ki jih preučimo pred sklenitvijo

Odločitev vsakega posameznika za sklenitev življenjskega ali drugega življenjskega zavarovanja mora temeljiti predvsem na ugotovitvi, katera oblika zavarovanja najbolj izpolnjuje njegovo potrebo po socialni varnosti, ugotoviti mora tudi, ali določeno ponujeno obliko zavarovanja zares potrebuje, katero zavarovanje želi, v kakšni višini, za kako dolgo in kakšno višino premije si lahko privošči.

Poleg tega pa se je pred sklenitvijo zavarovanja treba pozanimati o naslednjem (Ivanjko, 1998, str. 31):

- obveznostih zavarovalnice po zavarovalni pogodbi,
- pravicah v primeru nastanka zavarovalnega primera,
- pravicah po izteku zavarovalne dobe,
- višini zavarovalne vsote,
- dobičku, ki ga obljublja zavarovalnica,
- posledicah, če čez nekaj časa premij ne moremo več plačevati,
- ali vam zagotavljajo indeksacijo,
- o dodatnih ugodnostih, ki nam jih življenjska polica daje, npr. predujem, zastava.

Obveznosti, za katere se zavarovalnica obveže, da jih bo po zavarovalni pogodbi izpolnila, se razlikujejo od zavarovalnice do zavarovalnice. Pomembno je vedeti, za katero življenjsko zavarovanje se odločimo, saj različna življenjska zavarovanja vključujejo različne zavarovalne rizike. Pred sklenitvijo zavarovanja je pametno od ponudnikov zavarovanj zahtevati natančno razlago in pojasnila o posamezni vrsti zavarovanja. Priporočljivo je tudi pregledati ponudbo tovrstnih zavarovanj pri več zavarovalnicah in jih med seboj primerjati ter se šele nato odločiti za

najugodnejše. Pomemben dejavnik, ki vpliva na sklenitev zavarovanja, je zavarovalna vsota, ki jo zagotavlja zavarovalnica. Dobiček, ki ga zavarovalnice obljublajo, namreč ni zagotovljen, temveč je odvisen od poslovne uspešnosti zavarovalnice, pri čemer je dobiček ponavadi izražen v obliki določene stopnje obresti (Ivanjko, 1998, str. 31). Ko se odločamo o sklenitvi življenjskega zavarovanja, je ena izmed najpomembnejših stvari, ki jih moramo določiti, zavarovalna vsota. Mitja Glavnik v svojem članku v reviji Kapital (Glavnik, 2003, str. 76) predlaga dva načina za izračun primerne zavarovalne vsote:

- Metoda ekonomske vrednosti življenja je metoda, ki za podlago izračuna primerne zavarovalne vsote vzame oceno našega življenjskega potenciala, znižanega za prispevke in davke od odhodkov. V tem primeru ocenimo naše bodoče neto zaslužke do upokojitve in jih privedemo na sedanjo vrednost vseh bodočih denarnih tokov. Poenostavljeno bi bila formula za tovrstni izračun takšna:

Primerna zavarovalna vsota = ekonomska vrednost – privarčevana sredstva

- Drugi način za določanje primerne zavarovalne vsote je v seštevek vseh predvidljivih izdatkov. Mednje štejemo vse stroške, povezane s smrtjo posameznika, proračun za prilagoditev na novonastale razmere, sredstva do samostojnosti otrok, življenjske cilje partnerja in posebne potrebe, kot je šolanje otrok, nujni fond. V tem primeru bi bila poenostavljena formula:

Primerna zavarovalna vsota = seštevek vseh izdatkov – privarčevana sredstva

Preden sklenemo zavarovanje, pa moramo vedeti tudi, ali je izbrani zavarovalni produkt dovolj fleksibilen, da lahko spreminjamo višino želenega kritja in premije glede na naše potrebe in možnosti. Ko si odgovorimo na zgoraj omenjena vprašanja in natančno vemo, kaj od življenjskega zavarovanja pričakujemo, lahko za odločitev o vrsti življenjskega zavarovanja uporabimo spodnji tabeli.

Tabela 1: Najpogostejše oblike življenjskih zavarovanj in njihova uporaba

Vrsta življenjskega zavarovanja	Življenjsko zavarovanje (družinska zaščita)	Kritje večjih izdatkov (kredit ...)	Dodatno nezgodno zavarovanje	Varčevanje	Izplačilo v enkratnem znesku	Izplačilo rente
Naložbeno	DA	NE	DA	DA	DA	Po dogovoru
Rentno	DA	NE	DA	DA	NE	DA
Mešano	DA	NE	DA	DA	DA	Po dogovoru
Riziko	DA	DA	NE	NE	NE	NE

Vir: Katero življenjsko zavarovanje naj izberem?, 2003, str. 44.

Tabela 2: Primerjava ključnih elementov naložbenih in mešanih zavarovanj

	Naložbeno	Mešano	Naložbeno z zagotovljenim donosom	Rentno
Varčevanje	Možnost višjih donosov - med 6 in 10 % letno	do 6 % letno	Možnost višjih donosov z zajamčenim izplačilom, med 6 in 10 % letno	Za rento, do 6 % letno
Vrsta naložbe	Vzajemni sklad	Kritni sklad po ZZavar	Vzajemni sklad	Kritni sklad po ZZavar
Naložbena politika	Delniški, obvezniški in mešani skladi	Po 128. členu ZZavar	Delniški, obvezniški in mešani skladi	Po 128. členu ZZavar
Naložbeno tveganje	Poudarjeno, nizko, zmerno	Nizko	Poudarjeno, nizko, zmerno	Nizko
Garantiran donos	NE	DA, tehnična obrestna mera	DA, tehnična obrestna mera	DA, tehnična obrestna mera
Dobiček	V celoti vaš	Pripis dobička do dogovorjenega odstotka	V celoti vaš	Pripis dobička do dogovorjenega odstotka
Prilagajanje višine zavarovalne vsote	DA	NE	DA	NE

ZZvar–Zakon o zavarovalništvu

Vir: Katero življenjsko zavarovanje naj izberem?, 2003, str. 44.

1.4. Življenjsko zavarovanje v Sloveniji

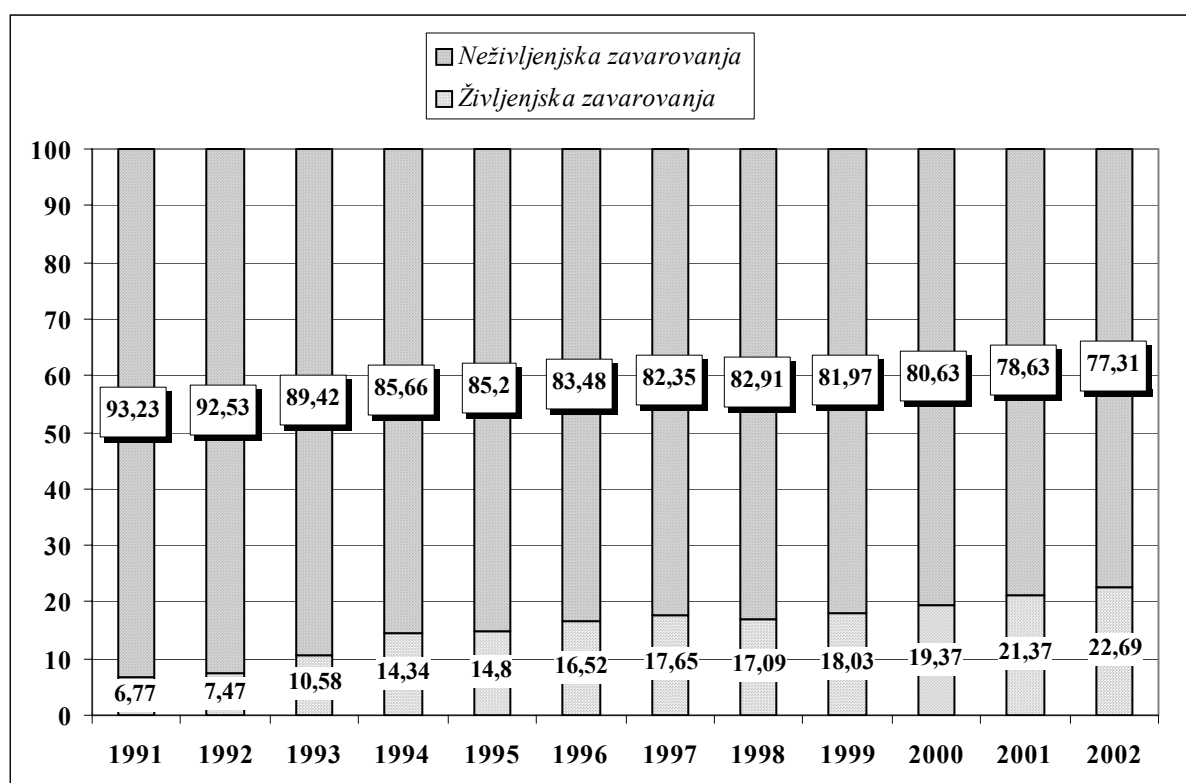
Slovensko zavarovalništvo se je začelo leta 1900 z ustanovitvijo Vzajemne zavarovalnice. Vzajemna zavarovalnica je že leta 1904 za Nižjeavstrijsko deželno življenjsko in rentno zavarovalnico na Dunaju posredovala življenjska in nezgodna zavarovanja. Omenjena zavarovalnica je leta 1918 Vzajemni zavarovalnici v Sloveniji ponudila svoj življenjski portfelj, ki ga je le-ta naslednje leto sprejela. Leta 1919 Slovenci dobimo prvo življenjsko zavarovanje. V dvajsetih letih dvajsetega stoletja je Vzajemna sklenila 78.000 življenjskih polic. Čas po drugi svetovni vojni je bil čas državnega, obveznega in monopolnega zavarovanja, ki ni imelo posluha za življenjska zavarovanja (Ivanjko, 1998, str. 31).

Z osamosvojitvijo Slovenije so se tudi za življenjsko zavarovanje začeli boljši časi. Takrat so se osamosvojile tri območne skupnosti zavarovalnice Triglav in postale samostojne delniške družbe. Nastale so: Zavarovalna družba Adriatic, Zavarovalnica Tilia in Zavarovalnica Maribor. Podružnice Zavarovalnice Croatia osiguranje so se preimenovali v Slovenico, ki je bila skoraj v celoti v lasti hrvaške zavarovalnice Croatia osiguranje, danes pa je v lasti Kmečke družbe. Iz

srske zavarovalnice Dunav je nastala Ljubljanska zavarovalnica, ki je kasneje postala last banke SKB in zavarovalnice Generali. V prvi polovici devetdesetih let pa so nastale tudi nove zavarovalnice Mercator, Merkur in Prima, kasneje tudi Concordia. (Bogataj, 1998, str. 16).

Delež premije življenjskega zavarovanja v celotni premiji se je od leta 1991 povečeval in je s 6,77 odstotka v letu 1991 narasel na 22,69 odstotka v letu 2002. Kljub temu je v Sloveniji na tem področju še veliko neosvojenega prostora, saj smo Slovenci v primerjavi s prebivalci Evropske unije življenjsko podzavarovani.¹ Delež življenjske premije v celotni premiji je v teh državah okrog 60 odstoten.

Slika 1: Delež premije življenjskih zavarovanj v skupni premiji

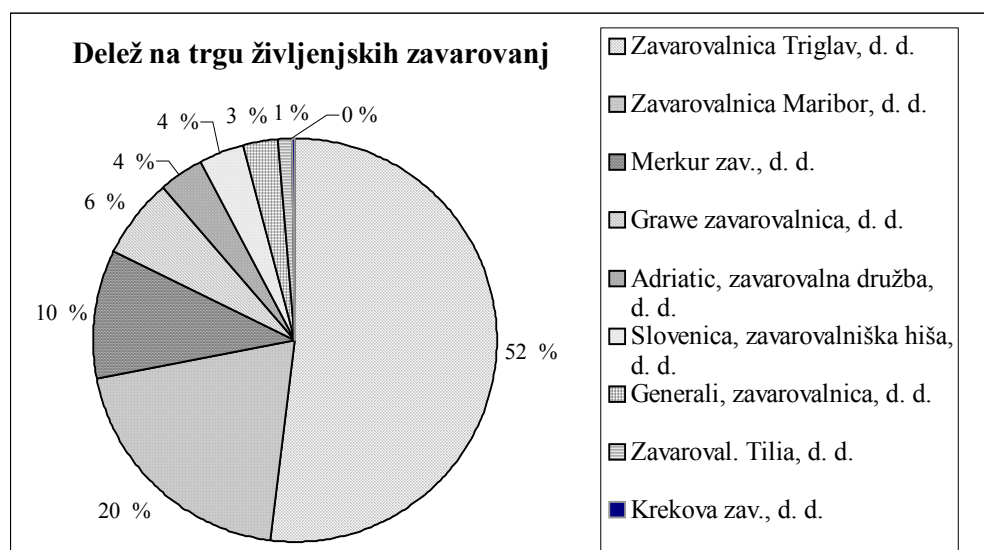

Vir: Statistični zavarovalniški bilten 2003, 2003, str. 42.

V zadnjem času najbolj raste prav obseg življenjskega zavarovanja. Po podatkih iz Poročila o stanju na področju zavarovalništva ima vodilni položaj na trgu življenjskih zavarovanj Zavarovalnica Triglav, d. d., z 51,9 odstotka, sledi ji Zavarovalnica Maribor, d. d., z 20,1 odstotka ter Merkur zavarovalnica, d. d., z 10,2 odstotka. Preostalih šest zavarovalnic si razdeli 17,8 odstotka trga.

¹ Podzavarovanje pomeni, da je vrednost zavarovanih stvari višja od zavarovalne vsote.

Slika 2: Tržni deleži zavarovalnic v letu 2002 glede na obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj

Vir: Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2002, 2003, str. 10-12.

Pravi razmah so na slovenskem trgu doživela zavarovanja, vezana na enote investicijskih skladov. V zadnjem četrtletju leta 2001 je prvi naložbeni polici predstavila zavarovalnica Slovenica, leta 2002 sta ponudbo tovrstnih polic obogatili zavarovalnica Triglav in Generali, v letu 2003, pa so naložbene police pričele ponujati še vse ostale zavarovalnice z izjemo Merkurja in Zavarovalnice Maribor. Zavarovalnica Maribor je svojo naložbeno polico javnosti predstavila aprila, s trženjem police pa so pričeli prvega maja letos.

K dobri prodaji je poleg prilagodljivega zavarovalnega kritja pripomogla tudi pestra izbira domačih, v zadnjem času pa tudi tujih vzajemnih skladov, vezanih na naložbene police. V dobrih dveh letih je bilo tako sklenjenih več kot 40.000 polic in vplačanih več kot tri milijarde premij. Z nastalo situacijo so zadovoljne tako družbe za upravljanje, ki imajo na tak način stalen pritok sredstev v vzajemne sklade, kot tudi zavarovalnice (Glavnik, Naložbene police so zavarovalniški hit, 25.2.2004).

Tabela 3: Vrednost premij, vplačanih v naložbene police

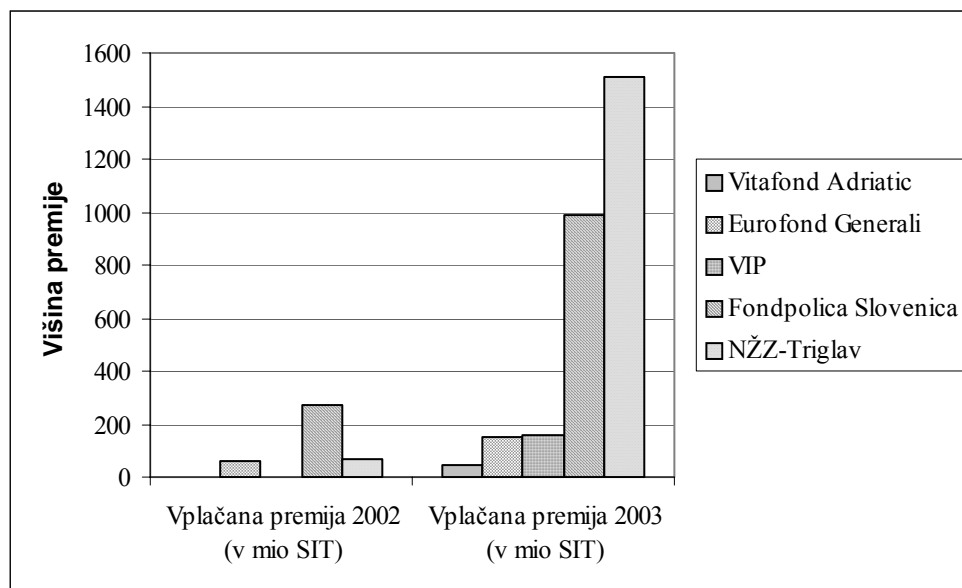
Zavarovalnica	Vplačana premija 2002 (v mio SIT)	Tržni delež v premiji 2002 (%)	Vplačana premija 2003 (v mio SIT)	Tržni delež v premiji 2003 (%)
Vitafond Adriatic	n.p.	n.p.	46,5	1,62
Eurofond Generali	57,0	14,26	151,2	5,27
Fondpolica Slovenica	272,4	68,21	991,6	34,59
NŽZ-Triglav	70,0	17,53	1.507,2	52,57
VIP	n. p.	n. p.	160	5,58

Vir: Glavnik, Naložbene police so zavarovalniški hit, 25. 2. 2004.

V tabeli 3 je prikazana vrednost premij, vplačanih v nekatere najbolj popularne naložbene police pri nas. Kot lahko razberemo iz slike 3, je leta 2002 imela največji tržni delež Slovenicina

Fondpolica, leta 2003 pa jo je dohitela in prehitela zavarovalnica Triglav z naložbenim življenjskim zavarovanjem. Svoj tržni delež je s 17,53 odstotka leta 2002 povečala na 52,57 odstotka leta 2003.

Slika 3: Vrednost premij, vplačanih v naložbene police

Vir: Glavnik, Naložbene police so zavarovalniški hit, 25. 2. 2004.

2. Primerjava pogojev življenjskega zavarovanja na osnovi splošnih pogojev

V nadaljevanju bom primerjala splošne pogoje naložbenega zavarovanja Zavarovalnice Triglav, d. d., Slovenice, zavarovalniške hiše d. d., Zavarovalnice Generali, Zavarovalnice Tilia, d. d., Adriatica, zavarovalne družbe d. d. in Zavarovalnice Maribor, d. d. Za osnovo pri primerjavi so navedeni splošni pogoji zavarovalnice Triglav².

2.1 Zavarovalni pogoji in opredelitev osnovnih zavarovalnih pojmov

Zavarovalni pogoji ali splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje so sestavni del pogodbe o naložbenem življenjskem zavarovanju, ki je sklenjena med zavarovalcem in zavarovalnico. Splošni pogoji določajo vsebine kritij zavarovalnice in druga določila, potrebna za sklenitev in izvajanje življenjskega zavarovanja z naložbenim tveganjem.

² Odstopanja od splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja Zavarovalnice Triglav so navedena v poševnem tisku.

Vsebina splošnih zavarovalnih pogojev je določena v 83., 84., 85. in 86. členu Zakona o zavarovalništvu. Po slovenskem zakonu o zavarovalništvu morajo splošni pogoji vsebovati predvsem določbe o (Zakon o zavarovalništvu, 2000):

- dogodkih, z nastopom katerih nastane obveznost zavarovalnice opraviti izpolnitev na podlagi zavarovalne pogodbe, in primerih, v katerih je zaradi posebnih razlogov obveznost zavarovalnice izključena;
- načinu izpolnitve, obsegu in dospelosti obveznosti zavarovalnice;
- določitvi in plačilu premije, in o pravnih posledicah, če premija ni plačana;
- trajanju zavarovalne pogodbe, in sicer zlasti:
 - če in na kakšen način se trajanje molče podaljša,
 - če, na kakšen način in v katerem časovnem trenutku je zavarovalno pogodbo mogoče odpovedati oziroma sicer v celoti oziroma delno razvezati, in kakšne so obveznosti zavarovalnice v takšnih primerih;
- izgubi zahtevkov iz zavarovalne pogodbe v primeru zamude rokov;
- v primeru življenjskih zavarovanj tudi o pogojih in obsegu izplačil akontacij in posojil na zavarovalno polico, o pogojih, pod katerimi je zavarovalec udeležen pri dobičku zavarovalnice, in merilih za izračun te udeležbe, ter o pogojih in načinu izračuna odkupne vrednosti ter kapitalizacije.

Naj sedaj na kratko opredelim osnovne zavarovalne pojme v splošnih pogojih za naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav:

PONUĐNIK – oseba, ki želi skleniti zavarovanje in v ta namen predloži pisno ponudbo zavarovalnici.

ZAVAROVALEC – fizična ali pravna oseba, ki sklene zavarovalno pogodbo z zavarovalnico.

UPRAVIČENEC – oseba, v korist katere se sklene zavarovanje.

ZAVAROVANA OSEBA OZIROMA ZAVAROVANEC – oseba, od katere smrti ali doživetja je odvisno izplačilo zajamčene zavarovalne vsote.

ZAJAMČENA ZAVAROVALNA VSOTA – dogovorjena zavarovalna vsota, ki se izplača v primeru smrti zavarovane osebe.

OSNOVNO ZAVAROVANJE – v skladu s splošnimi pogoji sklenjena pogodba naložbenega življenjskega zavarovanja.

DODATNO ZAVAROVANJE – zavarovanje, ki je priključeno osnovnemu zavarovanju.

2.2 Ponudba in polica

Ponudba za naložbeno življenjsko zavarovanje se predloži v pisni obliki na obrazcu zavarovalnice. Ponudba vsebuje bistvene elemente pogodbe.

Pisna ponudba zavarovalnici za sklenitev pogodbe naložbenega življenjskega zavarovanja veže ponudnika, če ni določil krajšega roka, osem dni od dneva, ko je prispela k zavarovalnici; če je potreben zdravniški pregled pa 30 dni. Če zavarovalnica v tem roku ne odkloni ponudbe, ki se ne odmika od pogojev, po katerih sklepa predlagano zavarovanje, se šteje, da je ponudba sprejeta in da je pogodba sklenjena tistega dne, ko je ponudba prispela na zavarovalnico.

Ponudba je sestavni del pogodbe o naložbenem življenjskem zavarovanju in jo morata podpisati obe stranki. Če zavarovalec in zavarovanec nista ista oseba, je za veljavnost pogodbe na ponudbi potreben tudi podpis zavarovane osebe.

Zavarovalnica izstavi polico v enem izvodu po podatkih iz ponudbe. V polici morajo biti navedeni podatki o zavarovalnici, zavarovalcu, zavarovani osebi z njenimi rojstnimi podatki, zavarovane nevarnosti, začetek in trajanje zavarovanja, zajamčena zavarovalna vsota, premija, izbrani investicijski skladi, upravičenci, tabela odkupnih vrednosti, tabela nevarnostnih faktorjev, datum izstavitve police in podpis zavarovalnice. Če se ponudba bistveno razlikuje od ponudbe in drugih pisnih izjav zavarovalca, lahko ta razlikam pisno ugovarja v enem mesecu po prejemu police. Če tega ne stori, velja vsebina police.

Zavarovalnica Adriatic in zavarovalnica Slovenica imata v tem členu splošnih pogojev dodatno omenjeno, da lahko zavarovalnica zavrne ponudbo brez navajanja razlogov.

2.3. Trajanje zavarovanja

Zavarovanje se lahko sklene samo tako, da začne veljati prvi dan v mesecu. Zavarovanje se začne ob 00.00 tistega dne, ki je v polici naveden kot začetek zavarovanja. Takrat se začne tudi jamstvo zavarovalnice, če je ponudnik do takrat vplačal znesek celotne prve premije, ali če je podpisal izjavo, s katero dovoljuje odtegotvanje zavarovalne premije s svojega računa.

Če prva premija do začetka zavarovanja ni pokrita z naplačilom iz prvega odstavka, se jamstvo zavarovalnice začne ob 24.00 tistega dne, ko je prva premija plačana v celoti, s pogojem, da se zdravstveno stanje zavarovane osebe od podpisa ponudbe ni poslabšalo.

Zavarovanje poteče ob 00.00 tistega dne, ki je na polici naveden kot potek zavarovanja ali ob smrti zavarovane osebe oziroma ene od zavarovanih oseb.

Začetek, trajanje in potek zavarovanja so določeni na ponudbi in polici.

Zavarovalnica Generali v splošnih pogojih nima posebej opredeljenega trajanja zavarovanja.

2.4. Obveznosti zavarovalnice

V primeru doživetja dogovorjene zavarovalne dobe: zavarovalnica se obvezuje izplačati določenemu upravičencu zavarovalno vsoto za doživetje, če zavarovana oseba oziroma obe zavarovani osebi v primeru vzajemnega naložbenega življenjskega zavarovanja doživita dogovorjeni rok. Zavarovalna vsota za doživetje je enaka vrednosti premoženja na naložbenem računu zavarovalca.

V primeru smrti zavarovane osebe: zavarovalnica se obvezuje izplačati določenemu upravičencu zajamčeno zavarovalno vsoto ali njen del takoj po smrti zavarovane osebe, če zavarovana oseba umre v času trajanja zavarovanja.

Če zavarovana oseba pri zavarovanju, sklenjenem brez zdravniškega pregleda, umre v prvih šestih mesecih od začetka jamstva, je zavarovalnica dolžna izplačati upravičencu polovico zajamčene zavarovalne vsote takoj po smrti zavarovane osebe.

Zavarovalnica jamči s celotno zajamčeno zavarovalno vsoto tudi:

- če je zavarovanje sklenjeno z zdravniškim pregledom;
- v primeru smrti zavarovane osebe zaradi nezgode, nosečnosti ali poroda;
- pri novem zavarovanju, sklenjenem brez zdravniškega pregleda, z začetkom najkasneje tri mesece po doživetju prejšnjega življenjskega zavarovanja pri zavarovalnici.

Ne glede na določila prejšnjega odstavka zavarovalnica v primeru smrti zavarovane osebe izplača vrednost premoženja na naložbenem računu, če le-ta presega zajamčeno zavarovalno vsoto.

Upravičenec lahko zahteva, da se zavarovalna vsota izplačuje obročno kot mesečna renta. Pri tem se upoštevajo zavarovalni pogoji za tovrstna zavarovanja s plačilom premije v enkratnem znesku, ki veljajo na dan vložitve zahteve.

Zavarovalnica Generali v splošnih pogojih nima posebej omenjene obveznosti zavarovalnice, Adriatic pa jo omenja pod točko Obseg osnovnega kritja in možnost uporabe zavarovalne vsote za smrt oziroma vrednost premoženja.

2.5. Omejitve in izključitve jamstva zavarovalnice

Zavarovalnica ne izplača zajamčene zavarovalne vsote, temveč odkupno vrednost zavarovanja:

- če je zavarovana oseba v prvih dveh letih trajanja zavarovanja napravila samomor ali ga poskusila napraviti, ne glede na to, kdaj je za njegovimi posledicami umrla;

Zavarovalnica Generali ima v svojih splošnih pogojih napisano naslednje:

V primeru samomora zavarovanca obstaja popolno jamstvo zavarovalnice po preteku treh let od sklenitve, spremembe ali obnove zavarovalne pogodbe. Pred potekom tega roka izplačamo vrednost enot premoženja na zavarovalčevem osebnem računu.

Zavarovalnica Adriatic ima glede samomora zapisano sledeče:

Zavarovalnica ne izplača zavarovalne vsote za smrt, temveč vrednost premoženja, če je zavarovana oseba v prvih dveh letih trajanja zavarovanja napravila samomor ali umrla za posledicami poskusa samomora. Po tem roku izplača celo zavarovalno vsoto za smrt oziroma vrednost premoženja, v kolikor je ta višja. Enako velja za Slovenico. V zavarovalnicah Tilia in Maribor veljajo podobni pogoji, le da v primeru samomora v prvem letu zavarovanja upravičenec ne dobi ničesar.

Ker pri zavarovalnicah Generali, Adriatic in Slovenica dobi upravičenec izplačano vrednost enot premoženja na računu, če zavarovanec stori samomor pred pretekom dveh ali treh let zavarovanja, pri Triglavu, pa dobi v takem primeru izplačano le odkupno vrednost, so zgoraj omenjene zavarovalnice ugodnejše. Zavarovalnici Tilia in Maribor zavarovancu ne izplačata ničesar, če stori samomor v prvem letu trajanja zavarovanja.

- če je zavarovana oseba umrla zaradi vojnih dogodkov.

Zavarovalnica Generali ima v svojih splošnih pogojih zapisano naslednje:

Jamstvo zavarovalnice v vsakem primeru obstaja neodvisno od tega, iz katerega vzroka je prišlo do zavarovalnega primera. Če bi bila Slovenija vpletena v vojna dogajanja, v katerih je udeležen zavarovanec, ali če bi bila prizadeta zaradi jedrske katastrofe, v vsakem primeru izplačamo, s soglasjem Agencije za zavarovalni nadzor Republike Slovenije, vrednost enot premoženja na zavarovalčevem osebnem računu.

Vrednost enot premoženja na zavarovalčevem osebnem računu izplačamo tudi v primeru smrti zaradi udeležbe:

- v drugih vojnih dogajanjih;
- vstajah, nemirih na strani povzročitelja neredov.

Če ni posebej dogovorjeno drugače, izplačamo samo odkupno vrednost v skladu s tarifo, če zavarovanec izgubi življenje:

- kot pilot letala, helikopterja, vojaški pilot ali kot pilot zračnega plovila (npr. zmajar, pilot balona, padalec);
- pri izvajanju ekstremnih športnih panog (npr. ekstremno plezanje);
- zaradi udeležbe na tekmah ali treningih za tekme z motornimi vozili ter zračnimi in vodnimi plovili.

Zavarovalnica Adriatic v primeru smrti zaradi vojnih dogodkov ali terorizma izplača vrednost premoženja na osebnem računu. Enako velja za zavarovalnice Tilia, Slovenica in Maribor.

Vse zavarovalnice razen zavarovalnice Triglav v primeru smrti zaradi vojnih dogodkov izplačajo vrednost premoženja na zavarovalčevem računu, ki je ponavadi višja od odkupne vrednosti. To

pomeni, da je zavarovalnica kar zadeva izplačila v primeru vojnih dogodkov Triglav najmanj ugodna.

Zavarovalnica ne izplača zajamčene zavarovalne vsote, če je smrt zavarovane osebe namerno povzročil upravičenec. Če pa je bila do tedaj premija plačana za najmanj tri leta, zavarovalnica izplača odkupno vrednost zavarovanja.

Zavarovalnica Adriatic v tem primeru izplača zavarovalcu ali njegovim dedičem vrednost premoženja na osebnem računu. Enako velja za zavarovalnice Tilia, Slovenica in Maribor. Vse omenjene zavarovalnice so s tega vidika ugodnejše od zavarovalnice Triglav.

2.6. Obveznosti zavarovalca in posledice neizpolnitve teh obveznosti

Zavarovalec je ob sklenitvi pogodbe dolžan zavarovalnici prijaviti vse okoliščine, ki so pomembne za ocenitev nevarnosti in so mu znane ali mu niso mogle ostati neznane. Za pomembne veljajo zlasti tiste okoliščine, za katere je zavarovalnica pisno vprašala v ponudbi.

Če je zavarovanec namenoma netočno prijavil ali zamolčal kakšno okoliščino takšne narave, da zavarovalnica ne bi sklenila pogodbe, če bi vedela za resnično stanje stvari, lahko zavarovalnica v prvih treh letih trajanja zavarovanja zahteva razveljavitev pogodbe ali odkloni izplačilo zajamčene zavarovalne vsote, če zavarovana oseba umre, preden je izvedela za takšno okoliščino. Če je bila pogodba razveljavljena, zavarovalnica obdrži že plačane premije in ima pravico zahtevati plačilo premije za zavarovalno dobo, v kateri je zahtevala razveljavitev pogodbe.

Tako zavarovalnica Tilia kot zavarovalnica Adriatic bi ravnali enako, vendar bi zavarovalnica Tilia razveljavitev zahtevala že v prvem letu trajanja zavarovanja, zavarovalnica Adriatic pa bi razveljavitev zahtevala v prvih dveh letih trajanja zavarovanja, če je zavarovalna doba do 15 let, in v prvih treh letih, če je zavarovalna doba nad 15 let.

Če je zavarovalec kaj prijavil netočno ali opustil dolžno obvestilo, lahko zavarovalnica v prvih treh letih trajanja zavarovanja po svoji izbiri – v enem mesecu od dneva, ko je izvedela za netočnost ali nepopolnost prijave, izjavi, da razdira pogodbo ali predlaga povečanje premije v sorazmerju z večjo nevarnostjo. V takem primeru preneha pogodba po izteku štirinajstih dni od dneva, ko je zavarovalnica zavarovalcu sporočila, da razdira pogodbo. Če predlaga zvišanje premije, pa je pogodba po samem zakonu razdrta, če zavarovalec predloga ne sprejme v štirinajstih dneh od dneva, ko ga je prejel.

Zavarovalnica Generali v splošnih zavarovalnih pogojih navaja naslednji odstavek: Pravica zavarovalnice, da zahteva razveljavitev zavarovalne pogodbe, preneha, če v treh mesecih od dneva, ko je izvedela za neresničnost prijave ali zamolčanje, ne izjavi zavarovalcu, da jo namerava uporabiti. Enako velja za zavarovalnico Slovenica, Tilia in Maribor.

Če se pogodba razdre po določbi zgornjega odstavka, je zavarovalnica dolžna izplačati odkupno vrednost zavarovanja.

Zavarovalnica Slovenica in Tilia v primeru razveljavitve pogodbe zaradi dejstev iz zgornjega odstavka izplačata vrednost premoženja. Torej sta ugodnejši od zavarovalnice Triglav in Maribor, saj je odkupna vrednost ponavadi manjša od vrednosti premoženja.

Če je zavarovalni primer nastal prej, preden je bila ugotovljena netočnost ali nepopolnost prijave, ali pozneje, vendar pred razvezo pogodbe oziroma pred dosego sporazuma o zvišanju premije, se zjamčena zavarovalna vsota zmanjša v sorazmerju s stopnjo plačanih premij, ki bi morale biti plačane glede na resnično nevarnost.

2.7. Dogovor o zavarovalni vsoti in zavarovalni premiji

Zavarovalno vsoto in premijo določita ponudnik in zavarovalnica po podatkih v ponudbi, zlasti glede na izbrani premijski cenik, starost zavarovane osebe, spol in zavarovalno dobo.

Dogovorjena premija se plačuje mesečno vnaprej, in sicer prvega v mesecu, v katerem zapade v plačilo. Zavarovalec in zavarovalnica se lahko dogovorita tudi za drugačno dinamiko plačevanja premije. Zavarovalnici premija pripada do konca meseca, v katerem nastopi zavarovalni primer. Če je zavarovalec v zaostanku s plačilom ene ali več premij, se s plačilom premije najprej poravnajo neplačane zapadle premije.

Če dogovorjena zavarovalna premija na zadnji delovni dan v mesecu (obračunski dan) ne zadostuje za poračun zapadle nevarnostne premije za primer smrti, se zavarovalna premija uskladi v skladu s faktorji za izračun nevarnostne premije za primer smrti.

Ne glede na dogovorjeno višino in dinamiko plačevanja zavarovalne premije lahko zavarovalec ob predhodnem soglasju zavarovalnice vplača dodatno enkratno vplačilo. Zaradi dodatnih vplačil se zjamčena zavarovalna vsota ne spremeni.

Premija se lahko plačuje preko banke ali po pošti. Zavarovalec je dolžan zavarovalnici plačevati premijo, zavarovalnica pa je dolžna sprejeti premijo od vsake osebe, ki ima za to pravni interes.

Če sta premija in zavarovalna vsota navedeni v tuji valuti, se obračuna tolarska protivrednost premije po srednjem valutnem tečaju Banke Slovenije, ki velja osmi dan pred zapadlostjo premije.

Zavarovalnica Adriatic ima v splošnih pogojih navedeno še minimalno premijo za sklenitev naložbenega življenjskega zavarovanja, ki znaša 30 EUR v tolarski protivrednosti, poleg tega pa omenja možnost za povišanje oziroma znižanje obstoječe premije po poteku prvega leta trajanja zavarovanja. Omenjena sprememba lahko vpliva na višino zavarovalne vsote za smrt, ki ne sme

biti višja od dvakratnika predvidene vplačane premije in ne sme presegati zavarovalne vsote za smrt, do katere se lahko sklepa naložbeno življenjsko zavarovanje.

Zavarovalnica Tilia na zahtevo zavarovalca zavarovalno vsoto, ki je bila dogovorjena v pogodbi, poviša ali zniža za največ 40 odstotkov. Poleg tega najdemo v splošnih pogojih omenjene zavarovalnice še ta odstavek:

Pri zavarovanjih z dogovorjenim obročnim plačevanjem premije, z zavarovalno dobo 15 let ali manj, je zavarovalec dolžan plačevati na polici dogovorjeno premijo redno vsaj prvi dve leti, pri zavarovanjih z zavarovalno dobo nad 15 let, pa vsaj prva tri leta. Po tem času je plačevanje premije neobvezno.

Zavarovalnica Generali ima v splošnih pogojih le poseben odstavek, ki govori o načinu vplačevanja (letno, polletno ...) in o tem, da je možno enkratno vplačilo ali tekoče vplačevanje ter izredna vplačila. Za zavarovalne pogodbe, pri katerih je potreben zdravniški pregled, zavarovalnica nudi začasno takojšnje jamstvo en mesec po opravljeni prvi konverziji, vendar največ do višine 35.000 EUR.

2.8. Izbira investicijskega sklada

Zavarovalec ob sklenitvi naložbenega življenjskega zavarovanja, izbere investicijske sklade, v katere se vplačuje zavarovalna premija. Investicijski skladi se med seboj razlikujejo zlasti glede na stopnjo tveganja naložb in naložbeno strukturo. Naložbena struktura investicijskih skladov in stopnja tveganja naložb je razvidna iz prospekta posameznega investicijskega sklada.

Zavarovalec ob sklenitvi pogodbe določi razdelitev zavarovalne premije med izbrane investicijske sklade, in sicer tako, da je v posamezni investicijski sklad razporejeno najmanj 20 EUR v tolarški protivrednosti.

V zavarovalnici Slovenica mora biti v posamezen sklad razporejeno vsaj 25 EUR v tolarški protivrednosti, v zavarovalnici Tilia 10 EUR, Zavarovalnica Maribor pa določa, da se v posamezni sklad razporedi najmanj 10 % dogovorjene premije, vendar najmanj ena točka izbranega sklada v trenutku sklenitve zavarovanja.

Zavarovalec lahko med trajanjem zavarovanja zahteva spremembo razdelitve premije med izbranimi investicijskimi skladi. Zavarovalec uveljavlja pravico do spremembe razdelitve premije na podlagi pisne zahteve, ki jo predloži zavarovalnici.

Zavarovalnica Slovenica omogoča izbiro med največ tremi vzajemnimi skladi, zavarovalnica Tilia med šestimi, zavarovalnica Maribor pa med petimi.

2.9. Preračun premije v enote premoženja

Zavarovalnica preračuna zavarovalno premijo, zmanjšano za vstopne stroške (čista premija), v enote premoženja investicijskega sklada na peti delovni dan od plačila zavarovalne premije. Šteje se, da je premija plačana tistega dne, ko je prispelo nakazilo premije na račun zavarovalnice.

Zavarovalnica Tilia preračuna zapadlo čisto premijo v enote premoženja trikrat mesečno, in sicer vsa vplačila, prispela na račun zavarovalnice od 1. do 10. v tekočem mesecu prvi delovni dan po 14. v tekočem mesecu, vplačila, prispela na račun zavarovalnice od 11. do 20. v tekočem mesecu prvi delovni dan po 24. v tekočem mesecu in vplačila, prispela na račun zavarovalnice od 21. do zadnjega dne v tekočem mesecu prvi delovni dan po 4. v naslednjem mesecu.

Pri zavarovalnici Adriatic plačani premiji odštejejo stroške sklenitve zavarovanja in stroške vodenja zavarovanja, tako dobijo čisto premijo. Stroške sklenitve zavarovanja obračunavajo največ prva tri leta trajanja zavarovanja, njihova višina pa je odvisna od premije in trajanja zavarovanja. Čisto premijo preračunajo v enote premoženja skladov v roku petih dni od plačila premije.

Za zavarovalnico Slovenica velja, da preračunavajo zapadle čiste premije dvakrat mesečno, 5. in 20. dan v mesecu. Čiste zapadle premije, plačane do vključno 1. v mesecu, so preračunane petega v mesecu, čiste zapadle premije, plačane do vključno 15. v mesecu, pa so preračunane dvajsetega v mesecu. Enako velja za zavarovalnico Maribor.

Zavarovalnica Generali vplačano premijo naloži v izbrani investicijski sklad, tako da jo preračuna v enote premoženja (konverzija). Preračun izvrši zadnji borzni dan v mesecu. V konverzijo so vključene premije, vplačane do 25. v mesecu. Če je premija plačana po 25. v mesecu, je naložena v sklad šele naslednji mesec.

Število enot premoženja posameznega investicijskega sklada na podlagi plačane premije se določi tako, da se znesek čiste premije deli z vrednostjo enote premoženja, ki velja na dan preračuna. Enote premoženja, pridobljene na podlagi vplačanih premij za prvih 24 mesecev, predstavljajo začetne enote premoženja zavarovalca.

Vrednost enote premoženja investicijskega sklada je odvisna od vrste investicijskega sklada in je enaka bodisi zunanji ali notranji referenčni vrednosti.

- Zunanja referenčna vrednost je vrednost enote premoženja vzajemnega sklada, vrednost delnice investicijske družbe oziroma druga referenčna vrednost, ki je javno dostopna
- Notranja referenčna vrednost je količnik med čisto vrednostjo premoženja kritnega sklada, ki ga je zavarovalnica oblikovala v zvezi z naložbenim življenjskim zavarovanjem in številom enot tega sklada.

Vrednost enote premoženja investicijskega sklada se objavlja v dnevnem časopisju ali na spletni strani zavarovalnice.

2.10. Vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca

Zavarovalnica bo za vsakega zavarovalca vodila naložbeni račun. Na naložbenem računu se vodijo podatki o plačanih premijah, pridobljenih enotah premoženja izbranih investicijskih skladov in njihovi vrednosti ter vrednosti premoženja na naložbenem računu zavarovalca.

Vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca se na določen dan izračuna tako, da se število enot premoženja posameznega investicijskega sklada pomnoži z vrednostjo enote premoženja na ta dan.

Za zavarovalnico Generali je dan obračuna zadnji borzni dan tekočega meseca.

Zavarovalnica po zaključku obračunskega dne za tekoči mesec poračuna zapadlo premijo za dodatna zavarovanja, provizijo za upravljanje in nevarnostno premijo za primer smrti. Poračun se izvede z zmanjšanjem ustreznega števila enot premoženja na naložbenem računu zavarovalca, in sicer:

- premija za dodatna zavarovanja se obračuna z zmanjšanjem števila enot premoženja v protivrednosti zapadle premije;
- upravljavska provizija se obračuna z zmanjšanjem enot premoženja po obračunu premije za dodatna zavarovanja; višina upravljavske provizije je odvisna od vrste investicijskega sklada in je različna za začetne in preostale enote premoženja;
- starost zavarovane osebe na obračunski dan, spol zavarovane osebe ter razlika med zajamčeno zavarovalno vsoto in vrednostjo premoženja na naložbenem računu po obračunu upravljavske provizije predstavlja osnovo za obračun nevarnostne premije za primer smrti; nevarnostna premija za primer smrti se obračuna z zmanjšanjem števila enot premoženja v protivrednosti te premije, obračuna pa se samo, če zajamčena zavarovalna vsota presega vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca.

Zavarovalnica Adriatic ima znesek upravljavske provizije določen in znaša 0,03 % vrednosti premoženja.

Premija za dodatna zavarovanja in nevarnostna premija za primer smrti se za posamezni sklad poračuna v deležu razdelitve premije med investicijske sklade.

Če je zajamčena zavarovalna vsota določena v tuji valuti, se njena tolarska vrednost preračuna po srednjem valutnem tečaju Banke Slovenije, ki velja na obračunski dan.

Splošni pogoji zavarovalnic Generali in Tilia vsebine tretjega odstavka zgoraj navedenih pogojev ne omenjajo.

2.11. Prenos sredstev med investicijskimi skladi

Če sta od začetka zavarovanja potekli vsaj dve leti in so premije plačane najmanj za dve leti, lahko zavarovalec v okviru veljavne ponudbe zavarovalnice zahteva prenos sredstev na drug investicijski sklad.

Zavarovalnica Generali omogoča, da med trajanjem pogodbe enkrat letno brezplačno menjamo investicijski sklad; menjava iz enega v drugi sklad se izvrši na dan konverzije. Enako velja za zavarovalnico Maribor.

V zavarovalnici Slovenica ima zavarovalec pravico do spremembe izbranih investicijskih skladov šele po preteku treh let od začetka zavarovanja. Po preteku treh let pa tudi Slovenica omogoča enkrat letno brezplačno menjavanje skladov.

Podobno velja za zavarovalnico Tilia, le da Tilia zaračuna stroške spremembe sklada. Pri njih se sprememba sklada izvrši na dva načina. Zavarovalec lahko zahteva prenos vezave že obstoječe vrednosti premoženja iz enega sklada na drugega, ali pa zahteva zgolj novo prerazporeditev bodočih vplačil.

Zavarovalnica Adriatic ne omogoča spremembe vzajemnega sklada pred potekom treh let, sprememba sklada pa se izvrši na enak način kot pri zavarovalnici Tilia.

Torej le zavarovalnici Generali in Maribor omogočata spremembo investicijskega sklada pred potekom dveh let zavarovanja, kar pomeni, da sta s tega vidika najugodnejši. Zavarovalnica Tilia, ki je edina zavarovalnica, ki ne nudi brezplačne menjave sklada enkrat letno, pa je najmanj ugodna.

Za prvi prenos sredstev v koledarskem letu se obračunajo le stroški transakcije med investicijskimi skladi. V primeru večkratnega prenosa sredstev je zavarovalnica upravičena do povračila stroškov po ceniku, ki velja ob vsakokratni zahtevi za prenos.

Prenos sredstev se opravi na obračunski dan v mesecu po prejemu pisne zahteve, ki mora biti vročena zavarovalnici vsaj 8 dni pred koncem meseca. V nasprotnem primeru se prenos sredstev opravi na obračunski dan naslednjega meseca po prejemu zahteve.

2.12. Posledice zaradi neplačila premije

Če zavarovalna premija za tekoči mesec ni plačana, zavarovalnica obračuna premijo za dodatna zavarovanja in nevarnostno premijo za primer smrti na način, določen v tretjem odstavku točke 2.10. (Vrednost premoženja na naložbenem računu), pri čemer se protivrednost premije obračuna po odkupni vrednosti enote premoženja, določeni v skladu s pogoji za odkup zavarovanja. Zmanjšanje enot premoženja iz naložbenega računa zavarovalca se opravi v sorazmernem deležu vrednosti premoženja posameznega investicijskega sklada.

Če premija ni plačana dva meseca po zapadlosti, lahko zavarovalnica zavarovalca pozove, naj premijo plača. Če ta na zahtevo zavarovalnice, ki mu mora biti vročena s priporočilnim pismom, zapadle premije ne plača v roku, ki je določen v pismu in ne sme biti krajši kot mesec dni, šteto od takrat, ko mu je bilo pismo vročeno, in tega tudi ne stori kdo drug, ki je za to zainteresiran, sme zavarovalnica, če so ji bile do tedaj premije plačane najmanj za dve polni leti, zavarovalcu izjaviti, da je zavarovanje pretvorjeno v zavarovanje brez nadaljnega plačevanja premije (kapitalizacija), sicer pa, da odstopa od pogodbe. Premij, ki so bile plačane do razveze pogodbe, zavarovalnica ne vrne.

V primeru kapitalizacije premije je zavarovana oseba zavarovana za primer smrti in doživetja v višini vrednosti premoženja na naložbenem računu, dodatna zavarovanja, ki so priključena osnovnemu zavarovanju, pa prenehajo.

Zavarovalnica Slovenica in Adriatic odobrita kapitalizacijo, če vrednost premoženja na polici ni nižja od minimalne vrednosti premoženja, pri kateri je možna kapitalizacija (pri zavarovalnici Adriatic je ta vsota 300 EUR). Obe zavarovalnici nižata zavarovalno vsoto za smrt na višino vrednosti premoženja na dan kapitalizacije. Vkolikor je vrednost premoženja na datum znižanja višja od zavarovalne vsote za smrt, dogovorjene s pogodbo, je znižana zavarovalna vsota za smrt enaka dogovorjeni zavarovalni vsoti za smrt. Če ima zavarovalec zavarovalnice Tilia sklenjena dodatna zavarovanja, pri katerih je treba premijo plačevati ves čas trajanja zavarovanja, ima zavarovalnica v primeru neplačila premije pravico odtegniti zapadlo premijo dodatnih zavarovanj od vrednosti premoženja zavarovalca. Enako velja za zavarovalnico Maribor.

Zavarovalnica Maribor v svojih splošnih pogojih navaja naslednji odstavek:

Če zavarovalni primer nastane, preden so potekli trije meseci od roka plačila zadnje premije, je zavarovatelj dolžan izplačati zavarovalno vsoto, od nje pa odtegniti neplačane premije. Ta odstavek pomeni, daje glede na posledice neplačila premije najugodnejša zavarovalnica Maribor.

2.13. Valorizacija oziroma indeksacija³

Pri zavarovanjih, sklenjenih v slovenskih tolarjih, se vsako leto 1. 4. in 1. 10. valorizirajo premija, zajamčena zavarovalna vsota in zavarovalne vsote dodatnih zavarovanj, če indeks cen na drobno v Sloveniji od zadnje valorizacije kumulativno presega 5 %. Ugotavljanje rasti indeksa cen na drobno se opravi tako, da se z valorizacijo na dan 1. 4. ugotavlja rast v drugem polletju preteklega koledarskega leta, za valorizacijo na dan 1. 10. pa rast v prvem polletju tekočega leta. Valorizacija se izvede za odstotek porasta cen na drobno, če je na dan valorizacije od začetka zavarovanja preteklo vsaj šest mesecev.

Če se odločimo za indeksacijo pri zavarovalnici Generali, se nam bo premija letno povišala za indeks HICP (aritmetična sredina 12 mesečnih harmoniziranih indeksov potrošniških cen 12

³ Pomeni prilagoditev (indeksacijo) zavarovalne vsote vsakič, ko inflacija (rast življenjskih stroškov) v Sloveniji ali EU naraste nad določen odstotek. Seveda se spremenjeni zavarovalni vsoti usrezno prilagodi tudi letna premija.

držav EMU), vendar najmanj za 3 %. Na isti način je mogoče indeksirati zavarovalno vsoto za primer smrti, če imamo zavarovanje za smrt.

Pri zavarovalnici Tilia je ob sklenitvi pogodbe možen dogovor, da se bosta zavarovalna vsota in premija letno indeksirali. V tem primeru se zavarovalna vsota in premija letno uskladita z rastjo življenjskih stroškov v EU, vendar ne za manj kot 2 % letno. Indeksacijo zadnjič izvedejo pet let pred potekom zavarovanja.

Pri Adriaticu izvedejo indeksacijo, če kumulativna uradno objavljena inflacija v Sloveniji ali EU preseže 5 %.

V Slovenici naredijo podobno, le da se pri njih indeksirajo premije in zavarovalne vsote v skladu z inflacijo v EMU in v Sloveniji, vendar najmanj za 3 % letno. Tudi v Slovenici zadnjo indeksacijo naredijo pet let pred potekom zavarovanja, vendar najkasneje, ko zavarovanec dopolni 65 let.

O spremembi višine premije, zajamčene zavarovalne vsote ter zavarovalne vsote dodatnih zavarovanj zavarovalnica pisno obvesti zavarovalca. Zavarovalec lahko valorizacijo v roku petnajstih dni od prejema obvestila zavrne.

V splošnih pogojih zavarovalnice Maribor indeksacije oziroma valorizacije ne omenjajo.

2.14. Mirovanje plačevanja premije

Če sta od začetka zavarovanja pretekli vsaj dve leti in so premije plačane za najmanj dve leti, lahko zavarovalec za omejeno obdobje uveljavlja pravico do mirovanja plačevanja premije.

V pisni zahtevi za mirovanje mora zavarovalec navesti želeno dobo trajanja mirovanja in razloge za oprostitev plačevanja premije.

Mirovanje lahko neprekinjeno traja največ eno leto. Zavarovalec lahko v času trajanja zavarovanja zahteva mirovanje največ dvakrat. Zavarovalec lahko drugič zahteva mirovanje le, če sta od predhodnega mirovanja pretekli vsaj dve leti in je v vmesnem obdobju redno plačeval premijo.

V času mirovanja je zavarovana oseba zavarovana z zajamčeno zavarovalno vsoto, ki je enaka kapitalizirani zavarovalni vsoti. V času mirovanja zavarovanja zavarovalnica ne jamči za izplačila iz naslova dodatnih zavarovanj.

Zavarovalnica trideset dni pred potekom dogovorjene dobe mirovanja zavarovalca pozove, naj nadaljuje s plačevanjem premije. Če zavarovalec prve premije po poteku mirovanja ne plača, ravna zavarovalnica v skladu z določili zaradi neplačila premije.

Zavarovalnica ima pravico brez obrazložitve zavrnila zahtevo za mirovanje.

Zavarovalnice Generali, Maribor, Slovenica, Adriatic in Tilia v svojih splošnih pogojih mirovanja posebej ne omenjajo. Torej je zavarovalnica Triglav glede mirovanja plačila premije najugodnejša, saj je edina, ki ga po splošnih pogojih sploh omogoča.

2.15. Povečevanje zajamčene zavarovalne vsote

Zavarovalec in zavarovalnica se lahko dogovorita, da se zajamčena zavarovalna vsota osnovnega zavarovanja poveča, in sicer ob pogoju, da zavarovalec plačuje ustrezno višjo premijo.

Zajamčena zavarovalna vsota se lahko brez ugotavljanja zdravstvenega stanja zavarovane osebe poveča največ za toliko, da nova zajamčena zavarovalna vsota ne presega dvakratnika zajamčene zavarovalne vsote ob sklenitvi zavarovanja.

Pri zavarovalnici Tilia lahko v času trajanja zavarovanja povečamo zavarovalno vsoto za največ 40 % prvotne zavarovalne vsote. Zadnje povišanje zavarovalne vsote je možno, ko zavarovanec dopolni 50 let. Zavarovalec ne more zahtevati povišanja zavarovalne vsote, če je postal delni ali 100 % invalid ali v primeru, da je bil že izplačan predujem.

Podobno velja za zavarovalnico Adriatic, le da se lahko zavarovalna vsota za smrt poveča do dvakratnika predvidene vplačane premije v času trajanja zavarovanja.

Pri zavarovalnici Slovenica je najvišje možno povišanje zavarovalne vsote za največ 50 % prvotne zavarovalne vsote. Povišanje zavarovalne vsote zavarovalec ne more zahtevati, če je dopolnil 50 let ali pa je delni ali 100 % invalid.

Zavarovalec uveljavlja pravico do povečanja zajamčene zavarovalne vsote na podlagi pisne zahteve, ki jo predloži zavarovalnici. V zahtevi za povečanje zajamčene zavarovalne vsote mora zavarovalec navesti razloge in predložiti dokazila, zaradi katerih zahteva povečanje zajamčene zavarovalne vsote.

Povečanje zajamčene zavarovalne vsote lahko zavarovalec zahteva v naslednjih primerih:

- rojstvo otroka zavarovane osebe;
- sklenitev zakonske zveze zavarovane osebe;
- najem dolgoročnega namenskega kredita za nakup nepremičnine zavarovalne osebe; v tem primeru lahko zavarovalec zahteva povišanje zajamčene zavarovalne vsote v višini razlike med najetim kreditom in zajamčeno zavarovalno vsoto za primer smrti v trenutku zahtevka, vendar ne več, kot znaša dvakratnik zajamčene zavarovalne vsote ob sklenitvi zavarovanja.

Zavarovalnici Tilia in Slovenica omenjata še ustanovitev lastnega podjetja.

Zavarovalec je dolžan predložiti zahtevo za povečanje zajamčene zavarovalne vsote najkasneje v roku treh mesecev od dogodka iz zgornjega odstavka. Po preteku trimesečnega roka zavarovalec ni upravičen do povečanja zajamčene zavarovalne vsote.

Če zavarovana oseba v prvem letu po povečanju zajamčene zavarovalne vsote umre zaradi bolezni ali napravi samomor, zavarovalnica izplača prvotno dogovorjeno zajamčeno zavarovalno vsoto.

2.16. Odkup zavarovanja

Na zahtevo zavarovalca zavarovalnica izplača odkupno vrednost police naložbenega življenjskega zavarovanja, če sta od začetka zavarovanja do odkupa pretekli vsaj dve leti in so premije plačane najmanj za dve leti.

Pri zavarovalnici Slovenica izplačajo odkupno vrednost police, če so bile pri zavarovanjih z zavarovalno dobo do 14 let premije do tedaj plačane za najmanj dve leti, pri zavarovanjih z zavarovalno dobo nad 14 let pa morajo biti premije vplačane vsaj tri leta zapored. Enako velja za zavarovalnico Maribor.

Odkupna vrednost zavarovanja se izračuna na obračunski dan v mesecu po prejemu pisne zahteve, ki mora biti vročena zavarovalnici vsaj osem dni pred koncem meseca. V nasprotnem primeru se odkupna vrednost izračuna na obračunski dan naslednjega meseca po prejemu zahteve.

Datum odkupa je pri Slovenici vedno prvi v mesecu, pri zavarovalnici Adriatic na obračunski dan, zavarovalnici Tilia in Generali dneva odkupa posebej ne omenjata.

Odkupna vrednost enote premoženja investicijskega sklada je različna za začetne enote in ostale enote, in sicer:

- odkupna vrednost začetne enote premoženja je enaka produktu vrednosti enote premoženja posameznega investicijskega sklada z odkupnim faktorjem, ki je razviden iz tabele odkupnih faktorjev;
- odkupna vrednost ostalih enot premoženja (razen začetnih) je enaka vrednosti enote premoženja posameznega investicijskega sklada.

Odkupna vrednost police zavarovalnice Slovenica znaša v prvih petih letih trajanja zavarovanja 95 % vrednosti premoženja, po petih letih 99 % vrednosti premoženja in v zadnjih petih letih 100 % vrednosti. Če je zavarovatelj zavarovancu plačal stroške zdravniškega pregleda, se odkupna vrednost za le-te zmanjša.

Odkupna vrednost pri zavarovalnici Tilia je vrednost premoženja, zmanjšana za stroške odkupa.

V primeru odpovedi pripada zavarovancu zavarovalnice Generali vrednost enot premoženja na njegovem osebnem računu, pri čemer se odbijejo še izstopni stroški.

Odkup zavarovanja v skladu s pogoji, opisanimi v prvem odstavku te točke, se lahko zahteva v naslednjih primerih:

- izselitev iz Republike Slovenije;
- smrt upravičenca ali ožjega družinskega člana;
- 100 % trajna invalidnost ali izguba poslovne sposobnosti ali težja bolezen zavarovane osebe;
- razveza zakonske zveze pri vzajemnem naložbenem življenjskem zavarovanju zakoncev;
- nepretrgana brezposelnost zavarovalca za obdobje, daljše od šestih mesecev.

Zavarovalnica Maribor omogoča odkup vrednosti police le v prvih treh primerih.

Pri zavarovalnici Generali lahko pogodbo kadarkoli pisno odpovemo delno ali v celoti. Pri zavarovalnici Tilia se odkup zavarovanja izvede po zgornjih pogojih, če je od sklenitve zavarovanja poteklo manj kot deset let. Če pa je od sklenitve zavarovanja poteklo več kot deset let, se razveljavitev izvede brez omejitev.

Pravice odkupa ne morejo uveljaviti upniki zavarovalca in tudi ne zavarovalni upravičenec. Odkupno vrednost zavarovalnica upravičencu na njegovo zahtevo izplača, če je odločitev upravičenca nepreklicna. Odkup zavarovanja ni možen, če je zavarovalec oproščen plačevanja nadaljnjih zavarovalnih premij.

Pri zavarovalnicah Slovenica in Maribor sme odkup zavarovanja zahtevati upnik, kateremu je bila polica izročena v zastavo in je to v polici vpisano, če z zastavo zavarovana terjatev ob zapadlosti ni poravnana.

Jamstvo zavarovalnice v primeru odkupa preneha ob 24.00 na dan izračuna odkupne vrednosti.

Le zavarovalnica Generali omogoča odpoved pogodbe kadarkoli brez navedbe razloga prekinitve. Vrednost premoženja, ki je osnova za odkupno vrednost, je pri zavarovalnicah različna. Nekatere zavarovalnice vzamejo 100 % vrednost premoženja (zavarovalnici Tilia, Generali), druge izračunajo vrednost premoženja v odvisnosti od trajanja zavarovanja (zavarovalnica Slovenica), tretje pa imajo različno odkupno vrednost za začetne enote premoženja in ostale enote (zavarovalnica Triglav). Iz omenjenih podatkov lahko vidimo, da je glede odkupa zavarovanja najugodnejša zavarovalnica Generali.

2.17. Predujem

Če sta od dneva zavarovanja do odkupa minili vsaj dve leti in so premije plačane vsaj za dve leti, lahko zavarovalnica zavarovalcu na njegovo pisno zahtevo izplača del vrednosti premoženja na

naložbenem računu zavarovalca do 80 % odkupne vrednosti police, ki ga zavarovalec pozneje lahko vrne.

Zavarovalnica Tilia odobri izplačilo predujma, če so bile plačane tri letne premije; enako velja za zavarovalnico Slovenica. Pri zavarovalnici Tilia znaša najvišji znesek predujma 60 % vrednosti zbranega premoženja in ne manj kot 10 % oziroma najmanj 1000 EUR v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan izplačila. Zavarovalnica Slovenica sama določi najvišji znesek predujma, medtem ko je višina predujma pri zavarovalnici Adriatic enaka kot pri Triglavu. Zavarovalnica Generali predujma v svojih splošnih pogojih posebej ne omenja.

Glede predujma sta najugodnejši zavarovalnica Triglav in Adriatic, najmanj pa zavarovalnici Generali in Maribor, ki predujma v svojih splošnih pogojih ne omenjata.

V primeru predujma se zjamčena zavarovalna vsota zniža za znesek izplačila. Izplačilo predujma in vračilo predujma ne vpliva na obveznost plačevanja premije. Zavarovalec lahko ponovno zahteva izplačilo predujma le, če sta od predhodnega predujma pretekli vsaj dve leti in je v vmesnem obdobju redno plačeval zavarovalno premijo.

Pri zavarovalnici Tilia lahko zavarovanec zahteva izplačilo predujma največ dvakrat v času trajanja zavarovanja, pri čemer morajo med izplačilom prvega in drugega predujma poteči najmanj tri leta; enako velja tudi za zavarovalnico Adriatic.

Zavarovalnica Slovenica v primeru kapitalizacije zavarovanja ali spremembe v življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja zahteva vrnitev predujma.

2.18. Obnovitev zavarovanja

Zavarovanje, ki je prenehalo veljati oziroma je kapitalizirano, se na pisno zahtevo zavarovalca lahko obnovi.

Pri zavarovalnici Slovenica se zavarovanje lahko obnovi, vendar najkasneje v roku 12 mesecev od izteka meseca, za katerega je plačana zadnja premija. Enako velja za zavarovalnico Adriatic.

Jamstvo zavarovalnice se pri obnovljenem zavarovanju začne ob 24. uri tistega dne, ko je pisno potrdila, da sprejme zahtevo za obnovitev, s pogojem, da so plačane vse do tistega dne dospele premije, vključno z zamudnimi obrestmi, ter da se zavarovalec strinja z ustrezno preračunano zjamčeno zavarovalno vsoto in če je zdravstveno stanje zavarovane osebe ugodno za sprejem v zavarovanje. Sprejem ali odklonitev zahteve za obnovitev mora zavarovalnica zavarovalcu sporočiti v osmih dneh od dneva, ko je tak zahtevnik prejela oziroma v osmih dneh, ko je izpolnjen tudi zadnji pogoj za obnovitev. Če zavarovalnica v tem roku ne sporoči svoje odklonitve, se šteje, da je zahteva za obnovitev sprejeta.

Če zavarovana oseba v prvem letu po obnovitvi zavarovanja umre zaradi katerekoli bolezni, ki jo je imela ob predložitvi zahteve za obnovitev, pa jo je do tedaj zamolčala, je zavarovalnica dolžna izplačati znižano zavarovalno vsoto samo, če je bila premija pred obnovitvijo zavarovanja plačana za najmanj dve polni leti. Če premija ni plačana za dve leti, zavarovalnica nima nobene obveznosti.

Pri zavarovalnici Slovenica izplačajo znižano zavarovalno vsoto oziroma vrednost premoženja, vkolikor je ta višja od znižane zavarovalne vsote. Enako velja za zavarovalnico Adriatic.

Če zavarovalec zahteva obnovitev zavarovanja v treh mesecih po prenehanju jamstva, mora zavarovalnica sprejeti zahtevo za obnovitev ne glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe. Za ta primer ne veljajo določbe drugega in tretjega odstavka te točke.

Zavarovalnica izplača odkupno vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca, če zavarovana oseba v prvem letu po obnovitvi zavarovanja napravi samomor.

Pri zavarovalnici Slovenica izplačajo upravičencu vrednost premoženja; enako naredijo tudi na zavarovalnici Adriatic. Zavarovalnice Generali, Maribor in Tilia v svojih splošnih pogojih obnovitve zavarovanja ne omenjajo. To pomeni, da sta zavarovalnici Slovenica in Adriatic najugodnejši, če nam obnovitev zavarovanja predstavlja pomemben kriterij pri sklenitvi zavarovanja.

Pri zavarovalnici Adriatic imajo še dodatno določbo, in sicer:

Zavarovanje, ki je kapitalizirano z ohranitvijo zavarovalne vsote za smrt, se lahko obnovi v primeru, da zavarovalec še ni prejel obvestila o prenehanju zavarovalne pogodbe zaradi porabe premoženja, ki pokriva riziko premijo in upravljavsko provizijo.

2.19. Pretvorba naložbenega življenjskega zavarovanja

Če sta od začetka zavarovanja potekali vsaj dve leti in so premije plačane najmanj za dve leti, lahko zavarovalec zahteva spremembo naložbenega življenjskega zavarovanja v zavarovanje za primer doživetja in smrti (mešano življenjsko zavarovanje). Pri tem se upoštevajo zavarovalni pogoji za mešano življenjsko zavarovanje, ki veljajo na dan vložitve zahteve.

Pri zavarovalnici Adriatic lahko opravimo spremembo naložbenega zavarovanja v mešano šele po preteku treh let; enako velja tudi za zavarovalnico Slovenica.

V primeru spremembe naložbenega življenjskega zavarovanja v mešano življenjsko zavarovanje se odkupna vrednost naložbenega življenjskega zavarovanja šteje kot enkratna zavarovalna premija mešanega življenjskega zavarovanja.

V primeru spremembe ostanejo način plačevanja premije, višina premije in zavarovalna doba zavarovanja nespremenjeni. To določilo velja za zavarovalnici Adriatic in Slovenica.

Zavarovalnice Generali, Maribor in Tilia možnosti spremembe iz naložbenega v mešano zavarovanje v svojih splošnih pogojih ne omenjajo.

Zavarovalec lahko najkasneje do poteka zavarovanja zahteva, da se zavarovalna doba naložbenega življenjskega zavarovanja podaljša. V primeru podaljšanja zavarovanja se zavarovanje spremeni v kapitalizirano zavarovanje brez plačila nadaljnjih zavarovalnih premij.

V času podaljšanja lahko zavarovalec zahteva izplačilo vrednosti premoženja na naložbenem računu v skladu s pogoji odkupa zavarovanja.

2.20. Razpolaganje s pravicami iz zavarovanja

Dokler ne nastopi zavarovalni primer, pripadajo zavarovalcu vse pravice iz zavarovanja, razen če se je zavarovalec odpovedal pravici do spremembe upravičenca.

Vse zavarovalčeve izjave in odločitve so obvezne za zavarovalnico samo, če so ji predložene, preden nastopi zavarovalni primer.

Če upravičenec umre pred nastankom zavarovalnega primera, zajamčena zavarovalna vsota pripada naslednjemu upravičencu, če ta ni določen, pa premoženju zavarovalca.

Če se zavarovanje nanaša na življenje koga drugega, je za določitev upravičenca potrebno tudi njegovo pisno soglasje.

Zavarovalnica Slovenica v svojih splošnih pogojih omenja, da sme pravico do zavarovalnine upravičenec prenesti na drugega tudi pred nastankom zavarovalnega primera, vendar potrebuje za to pisno privolitev zavarovalca, v kateri mora biti navedeno ime tistega, na katerega prenaša pravico; če se zavarovanje nanaša na življenje koga drugega, je potrebna tudi njegova privolitev. Enako velja za zavarovalnici Tilia in Maribor. Polico zavarovalnice Slovenica je možno tudi zastaviti. Zastava police je za zavarovatelja veljavna le, če je bil pisno obveščen, da je polica zastavljena določenemu upniku.

Polico zavarovalnice Generali lahko prenesemo na tretjo osebo ali jo zastavimo, vendar moramo zavarovalnico o tem obvestiti v pisni obliki če želimo, da je takšen akt zanjo zavezujoč. Zavarovalnica Generali ima glede uveljavljanja pravic iz zavarovalne pogodbe posebno točko, ki pravi:

Svoje pravice iz zavarovalne pogodbe lahko uveljavite v roku petih let, šteto od prvega dne po poteku koledarskega leta, v katerem je terjatev nastala. Če ima pravico druga oseba, začne teči zastaralni rok z dnem, ko ta oseba izve za svojo pravico do dajatve, če s to pravico ni bila seznanjena, pa pravice zastarajo šele po desetih letih.

2.21. Izplačila po zavarovalni pogodbi

Oseba, ki zahteva izplačilo po pogodbi o naložbenem življenjskem zavarovanju, mora, ko nastopi s pogodbo predvideni primer, o tem takoj pisno obvestiti zavarovalnico in čimprej na svoje stroške priskrbeti in ji predložiti naslednje listine:

- polico;
- izpisek iz matične knjige umrlih, če gre za smrt, oziroma dokaz o doživetju, če gre za doživetje;
- listino, iz katere so razvidni rojstni podatki zavarovane osebe, če ti niso bili predloženi že prej;
- dokaz, da ima pravico zahtevati izplačilo, če to ni razvidno že iz police.

Zavarovalnica pa sme zahtevati še druge dokaze, ki so potrebni za ugotovitev pravice do izplačila.

Zavarovalnica Generali poleg zgoraj naštetega zahteva tudi potrdilo o vzroku smrti.

Vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca se ob doživetju zavarovanja izračuna na obračunski dan v mesecu pred potekom zavarovanja.

Pri zavarovalnici Tilia je izplačana celotna ali delna vrednost premoženja, preračunana po prodajni vrednosti enote premoženja, in sicer po tečaju, ki je veljal prvi delovni dan po 4. v mesecu, če je izplačilo med 6. in 15. v mesecu; po tečaju, ki je veljal prvi delovni dan po 14.; če je izplačilo med 16. in 25. v mesecu; in po tečaju, ki je veljal prvi delovni dan po 24., če je izplačilo med 25. in zadnjim v mesecu oziroma 1. in 5. naslednji mesec. Podobno velja za zavarovalnico Maribor, le da so roki drugačni.⁴

V primeru smrti zavarovane osebe zavarovalnica izplača zajamčeno zavarovalno vsoto oziroma vrednost premoženja na naložbenem računu zavarovalca, če ta vrednost presega zajamčeno zavarovalno vsoto. Vrednost premoženja na naložbenem računu se izračuna na obračunski dan v mesecu smrti zavarovane osebe.

Če upravičenec zavarovalnicama Tilia in Maribor ne prijavi smrti zavarovanca, nima pravice do povračila riziko premije in administrativnih stroškov, ki jih je zavarovalnica zaračunavala od smrti zavarovanca do prijave upravičenca.

Če ni določeno drugače, mora zavarovalnica svojo obveznost izpolniti v štirinajstih dneh, šteto od dneva, ko je dobila obvestilo, da je zavarovalni primer nastal in ko je dobila dokaze o obstoju in višini svoje obveznosti. Rok začne teči od predložitve zadnjega dokaza.

⁴ Če je izplačilo med 6. in 19. v mesecu, po tečaju, ki je veljal prvi delovni dan po 4. v mesecu; če je izplačilo med 20. in zadnjim v mesecu oziroma 1. in 5. naslednji mesec pa po tečaju, ki je veljal prvi delovni dan po 18.

Če je zjamčena zavarovalna vsota dogovorjena v tuji valuti, se izplača obveznost v tolarški protivrednosti po srednjem valutnem tečaju Banke Slovenije na dan izplačila.

Zavarovalnica Generali ima v svojih splošnih pogojih naslednjo točko:

Izplačana dajatev s strani zavarovalnice je odvisna od razvoja izbranega sklada. Možno je: izplačilo vrednosti pripadajočih enot premoženja izbranega investicijskega sklada v denarju, izplačilo v obliki dosmrtna mesečne rente, izplačilo v obliki vrednostnih papirjev izbranega investicijskega sklada (prenos deležev sklada); v tem primeru se deleže sklada, ki niso celi, izplača v tolarški protivrednosti po srednjem deviznem tečaju Banke Slovenije.

Zavarovalnice Slovenica, Adriatic, Tilia in Maribor imajo v splošnih pogojih zapisano, da je v primeru, ko zavarovalnica izplača zavarovalnino nekemu, ki ima skladno z zavarovalno pogodbo do nje pravico, prosta obveznosti iz zavarovalne pogodbe, če ob izplačilu ni vedela in tudi ni mogla vedeti, da je upravičenec določen v oporoki ali v kakšnem drugem aktu, ki ji ni bil poslan, upravičenec pa ima pravico zahtevati povračilo od tistega, ki je prejel zavarovalnino. To velja tudi ob spremembi upravičenca.

2.22. Dodatna zavarovanja

Osnovnemu zavarovanju so lahko priključena dodatna zavarovanja, ki se urejajo z dopolnilnimi pogoji za dodatna zavarovanja ali s posebnimi določili na zavarovalni polici. Pri tem veljajo naslednje omejitve:

- dodatna zavarovanja prenehajo veljati v trenutku prenehanja osnovnega zavarovanja oziroma lahko prenehajo veljati tudi pred potekom naložbenega življenjskega zavarovanja, če zavarovana oseba postane poslovno nesposobna, 100 % invalid ali če je zavarovalec oproščen plačila nadaljnjih premij osnovnega zavarovanja;
- premija za osnovno zavarovanje in za dodatna zavarovanja je nedeljiva; za plačevanje premije in posledice neplačila premije dodatnih zavarovanj veljajo določbe splošnih pogojev;
- pri poznejši priključitvi dodatnega zavarovanja pripada zavarovalnici premija od priključitve tega zavarovanja dalje.

Pri zavarovalnici Generali imajo glede dodatnega zavarovanja za primer smrti naslednjo omejitev: Omejitve so določene glede na hipotetično vsoto premij, ki je enaka zmnožku dogovorjene zavarovalne dobe in letne premije. Tako znaša najnižja zavarovalna vsota za primer smrti 50 % hipotetične vsote premij in najvišja 200 % hipotetične vsote premij. Najnižja zavarovalna vsota za primer smrti je 500 EUR.

Zavarovalnice Slovenica, Tilia in Adriatic dodatnih zavarovanj v svojih splošnih pogojih nimajo posebej omenjenih.

2.23. Storitve zavarovalnice

Zavarovalec mora za vse storitve, ki jih posebej zahteva od zavarovalnice, kot so sprememba zavarovanja, izdaja dvojnika polic, vinkulacija⁵ in drugo, plačati po ceniku, ki velja ob vsakokratni spremembi.

Pri zavarovalnici Adriatic se stroški storitev v primeru odkupa in predujma obračunajo tako, da se od vrednosti premoženja odvzame 1 % enot premoženja. Zavarovalnica Slovenica ima v splošnih pogojih navedeno, da se stroški storitev odzamejo od vrednosti premoženja po vrednosti enote premoženja na zadnji dan meseca, v katerem je bila sprememba izvedena. Enako velja za zavarovalnici Tilia in Maribor. Zavarovalnica Generali ima v svojih splošnih pogojih napisano, katere stroške zaračunava. To so sklenitveni stroški, stroški vplačil, stroški upravljanja in izstopni stroški. Njihova višina je odvisna od dobe zavarovanja.

Zavarovalnica nadomesti izgubljeno polico z dvojnikom tedaj, ko prejme pravnomočni sodni sklep, s katerim je izginula izvirna polica razglašena za neveljavno. Zavarovalnica lahko določi, da se izgubljena polica do določene zavarovalnine nadomesti z dvojnikom tudi brez sodnega sklepa.

2.24. Zaključna določila

Za odnose med zavarovalnico in zavarovancem, ki niso urejeni s temi splošnimi pogoji, se uporabljajo zakonska določila, ki urejajo obligacijska razmerja.

Zavarovalnica bo zavarovalca letno obveščala o stanju na naložbenem računu zavarovalca na zadnji dan v letu. Zavarovalnica bo zavarovalca obveščala tudi o vseh ostalih spremembah v skladu z Zakonom o zavarovalništvu.

Zavarovalnica se obvezuje, da bo zdravstvene podatke, kot tudi druge osebne podatke, skrbno varovala v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, Zakonom o zavarovalništvu ter Zakonom o zdravstveni dejavnosti.

2.25. Drugo

Zavarovalnici Adriatic in Slovenica imata v svojih splošnih pogojih poleg zgoraj opisanih členov še posebej navedene člene, ki omenjajo določitev upravičenca, znižanje zavarovalne vsote za smrt in podaljšanje zavarovanja. Zavarovalnica Tilia pa v svojih splošnih pogojih posebej omenja le določitev upravičenca in podaljšanje zavarovanja.

⁵ Vinkulacija pomeni, da se po sprejetju obvestila o zastavi zavarovalnica obveže, da bo zavarovalno vsoto izplačala zavarovancu le, če bo zastavni upnik to dovolil.

2.26. Kratka primerjava med policami

Tabela 4: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Zavarovanje	Pokrivanje rizikov	Zavarovalna doba
Vitafond	<i>individualno</i>	<i>življenje, nezgoda</i>	<i>od 5 do 30 let</i>
Eurofond	<i>individualno</i>	<i>življenje, nezgoda</i>	<i>od 5 do 20 let</i>
Fondpolica	<i>individualno, vzajemno</i>	<i>življenje, nezgoda</i>	<i>od 10 do 30 let</i>
Vip	<i>individualno, vzajemno</i>	<i>življenje, nezgoda</i>	<i>od 5 do 30 let</i>
NŽZ Triglav	<i>individualno, vzajemno</i>	<i>življenje, nezgoda</i>	<i>od 10 do 25 let</i>
Prizma	<i>individualno</i>	<i>življenje</i>	<i>od 5 do 25 let</i>

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Če nam možnost vzajemnega zavarovanja predstavlja pomemben dejavnik pri odločitvi, bomo izbirali med zavarovalnicami Slovenica, Tilia in Triglav. Če pa nam je pomembnejša dolžina zavarovalne dobe, se bomo odločali med zavarovalnicami Maribor, Adriatic, Generali in Tilia, saj je pri njih najkrajša možna zavarovalna doba 5 let, pri ostalih dveh zavarovalnicah pa 10 let.

Tabela 5: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Pristopna starost zavarovanca	Najnižja možna mesečna premija	Dodatno nezgodno zavarovanje (pokriti riziki)
Vitafond	<i>od 14 do 65 let</i>	<i>30 EUR</i>	<i>nezgodna smrt, trajna invalidnost, smrt v prometni nesreči, dnevno nadomestilo, dnevno nadomestilo za bolnišnično zdravljenje zaradi nezgode</i>
Eurofond	<i>do 60 let</i>	<i>20 EUR</i>	<i>nezgodna smrt, trajna invalidnost, dnevno nadomestilo, bolnišnični dnevi</i>
Fondpolica	<i>od 14 do 65 let</i>	<i>25 EUR</i>	<i>nezgodna smrt, trajna invalidnost, dnevno nadomestilo, bolnišnični dnevi</i>
Vip	<i>od 14 do 75 let</i>	<i>25 EUR</i>	<i>nezgodna smrt, trajna invalidnost, dnevno nadomestilo, bolnišnični dnevi</i>
NŽZ Triglav	<i>od 14 do 65 let</i>	<i>20 EUR</i>	<i>nezgodna smrt, trajna invalidnost, dnevno nadomestilo, bolnišnični dnevi</i>
Prizma	<i>od 14 do 65 let</i>	<i>30 EUR</i>	<i>NI</i>

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Če ste starejši in si želite skleniti naložbeno življenjsko zavarovanje, je za vas najprimernejša zavarovalnica Tilia, saj omogoča sklenitev tovrstnega zavarovanja do starosti 75 let. Če pa pri odločitvi dajete prednost najnižji možni mesečni premiji, boste izbirali med zavarovalnicama Generali in Triglav.

Če je za vas pomemben dejavnik pri odločitvi možnost prilagajanja zavarovalne vsote, se boste odločili za zavarovalnico Generali (glej Tab. 6, na str. 34), ki ob isti mesečni premiji omogoča prilagajanje zavarovalne vsote od 50 % do 200 %, poleg tega pa v nasprotju z ostalimi zavarovalnicami v svojih splošnih pogojih ne omenja posebnih primerov, v katerih je povečanje zavarovalne vsote mogoče. Tudi če se odločate na podlagi najnižje možne zavarovalne vsote, je najboljša izbira zavarovalnica Generali, saj omogoča kar petkrat nižjo zavarovalno vsoto od ostalih zavarovalnic.

Tabela 6: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Možnost spremembe višine premije	Prilagajanje zavarovalne vsote	Najnižja možna zavarovalna vsota
Vitafond	<i>brez omejitev, vendar po prvem letu trajanja zavarovanja</i>	<i>od 50 % do 150 %</i>	<i>3.000 EUR</i>
Eurofond	<i>brez omejitev</i>	<i>od 50 % do 200 %</i>	<i>500 EUR</i>
Fondpolica	<i>brez omejitev</i>	<i>od 60 % do 150 %</i>	<i>3.600 EUR</i>
Vip	<i>brez omejitev</i>	<i>od 60 % do 140 %</i>	<i>3.600 EUR</i>
NŽZ Triglav	<i>brez omejitev</i>	<i>od 30 % do 150 %</i>	<i>NP</i>
Prizma	<i>brez omejitev</i>	<i>od 10 % do 200 %</i>	<i>2.000 EUR</i>

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Tabela 7: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Dvig sredstev v % odkupne vrednosti	Možnost vrnitve sredstev na račun	Možnost enkratnega pologa sredstev na račun
Vitafond	<i>2 x 80 % vrednosti premoženja v dobi trajanja</i>	<i>DA</i>	<i>DA</i>
Eurofond	<i>100 % - stroški izplačila</i>	<i>NP</i>	<i>NE</i>
Fondpolica	<i>95 %, 99 % ali 100 %, odvisno od trajanja pogodbe do datuma odkupa</i>	<i>NP</i>	<i>DA</i>
Vip	<i>2 x (od 10 % do največ 60 %)</i>	<i>NP</i>	<i>DA</i>
NŽZ Triglav	<i>2 x 80 % v dobi trajanja</i>	<i>NP</i>	<i>DA</i>
Prizma	<i>odkupna vrednost</i>	<i>odkupna vrednost</i>	<i>DA</i>

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Če je za vas pomemben dejavnik možnost predčasnega dviga odkupne vrednosti sredstev, se boste odločali med zavarovalnicami Maribor, Generali in Slovenica, ker omogočajo visok odstotek dviga odkupne vrednosti. Najslabša v tem pogledu je zavarovalnica Tilia. Če si ob

koncu zavarovanja želite možnosti enkratnega pologa sredstev na račun, ne boste izbrali zavarovalnice Generali.

Tabela 8: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Stroški izplačila sredstev	Možnost prekinitve	Možnost posojila
Vitafond	NP	<i>prenehanje plačevanja premije, kapitalizacija, zamrznitev, odkup, prekinitev oz. storno</i>	NE
Eurofond	NP	<i>prenehanje plačevanja premije, kapitalizacija, zamrznitev, odkup, prekinitev oz. storno</i>	NE
Fondpolica	NP	<i>prenehanje plačevanja premije, kapitalizacija, zamrznitev, odkup, prekinitev oz. storno</i>	DA
Vip	NI	<i>prenehanje plačevanja premije, kapitalizacija, zamrznitev, odkup, prekinitev oz. storno. storno</i>	NE
NŽZ Triglav	NP	<i>prenehanje plačevanja premije, kapitalizacija, zamrznitev, odkup, prekinitev oz. storno</i>	NE
Prizma	NI	<i>prenehanje plačevanja premije, kapitalizacija, zamrznitev, odkup, prekinitev oz. storno</i>	NE

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Če želite s pomočjo naložbenega zavarovanja priti do posojila, boste izbrali zavarovalnico Slovenica, saj je edina, ki vam to omogoča.

Tabela 9: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Vzajemni skladi, vezani na polico	Največje možno število izbranih vzajemnih skladov na posamezni polici	Najnižji možni mesečni vložek v posamezni vzajemni sklad
Vitafond	<i>Galileo, KD Bond, Rastko, Pika, Živa</i>	4	<i>vsaj eno točko za vsak izbrani sklad</i>
Eurofond	<i>Global Stock Mix, Corporate Bond Mix, Fonds Mix 50, Vermögens Mix</i>	3	10 EUR
Fondpolica	<i>Galileo, KD Bond, Rastko,</i>	3	25 EUR
Vip	<i>Alfa, Delniški, Hrast, Modra kombinacija, Pika, Skala, Sogelux fund bonds-EUR, Sogelux fund bonds-USD, Sogelux fund equities, SPD, Vizija, Živa</i>	6	10 EUR
NŽZ Triglav	<i>Triglav Steber 1, Triglav Renta</i>	2	20 EUR
Prizma	<i>Delniški (KBM Infond), Hrast (KBM Infond), SPD (KBM Infond)</i>	3	10 EUR

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Če na vašo odločitev o izbiri zavarovalnice vpliva število vzajemnih skladov, v katere lahko vlagate na posamezni polici, se boste odločili za zavarovalnico Tilia. Ta vam omogoča vlaganje v šest vzajemnih skladov, izbirate pa lahko med dvanajstimi. Če pa pri vaši odločitvi dajete prednost, najnižjemu možnemu mesečnemu vložku v posamezni vzajemni sklad, se boste odločali med zavarovalnicami Maribor, Tilia in Generali.

Tabela 10: Primerjava med policami po posameznih kategorijah

Ime police	Najvišja možna zavarovalna vsota	Dokumenti	Stroški upravljanja sredstev v %
Vitafond	- brez zdravniškega pregleda - z malim zdravniškim pregledom - z velikim zdravniškim pregledom	splošni pogoji, posebni pogoji	0,3 letno
Eurofond	- brez zdravniškega pregleda - z malim zdravniškim pregledom - z velikim zdravniškim pregledom	splošni pogoji, posebni pogoji	NP
Fondpolica	300.000 EUR	splošni pogoji, posebni pogoji, zdravstveni vprašalnik	NP
Vip	- brez zdravniškega pregleda 35.000** - z malim zdravniškim pregledom - z velikim zdravniškim pregledom	splošni pogoji, posebni pogoji	0,3 od zavarovalne vsote
NZZ Triglav	- brez zdravniškega pregleda 40.000** - z malim zdravniškim pregledom - z velikim zdravniškim pregledom	splošni pogoji, posebni pogoji	NP
Prizma	- brez zdravniškega pregleda (do 28.999 EUR) - z malim zdravniškim pregledom (od 29.000 do 57.999 EUR) - z velikim zdravniškim pregledom (nad 58.000 EUR)	splošni pogoji	NP

** Velja za osebo, mlajšo od 40 let. Zahteva za zdravniški pregled se spreminja s starostjo in višino zavarovalne vsote.

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

3. Primerjava pogodb naložbenega življenjskega zavarovanja na osnovi pričakovane vrednosti ob doživetju

Na samem začetku primerjave pričakovane vrednosti ob doživetju velja opozoriti bralca, da je primerjava med policami posameznih zavarovalnic zelo težka, saj je treba upoštevati številne dejavnike, ki so od zavarovalnice do zavarovalnice različni. Eden teh dejavnikov je izbira vzajemnega sklada. Donosnejši in s tem bolj tvegani vzajemni sklad ima za posledico višjo pričakovano vrednost ob doživetju.

Drugi dejavnik, ki ima velik vpliv na izračun, je uporabljena obrestna mera. Pri svojih izračunih zavarovalnice ponavadi uporabljajo tri različne obrestne mere, da si stranka lažje predstavlja, kolikšno bo izplačilo po preteku zavarovanja. Težava je v tem, da zavarovalnice pri določanju teh treh obrestnih mer med seboj niso usklajene. Tako imajo nekatere kombinacijo 7 %, 9 %, 11 %, druge 4 %, 9 %, 13 %, tretje 8 %, 10 %, 12 %. Pri zavarovalnicah sem poskušala pridobiti zelene podatke po enotni obrestni meri, da bi bila medsebojna primerjava mogoča, vendar mi ni uspelo. Zato je primerjava med podatki, ki so mi jih posredovale zavarovalnice, skoraj nemogoča.

Na internetu sem našla podatke za vseh šest zavarovalnic, tako da jih bom lahko neposredno primerjala med seboj (glej Tab.14, str. 43) vsaj po višini obrestne mere. Z ostalimi podatki, ki sem jih dobila od zavarovalnic, pa bom vseeno naredila primerjavo, vendar v okrnjeni obliki. Analizo bom izvedla na osnovi primerjave polic zavarovalnic Adriatic, Slovenica, Generali in Tilia s polico zavarovalnice Maribor⁶.

Bistvo primerjave izračunov je bilo ugotoviti, ali na končno višino pričakovane vrednosti ob doživetju vplivajo spol zavarovanca, starost zavarovanca ob sklenitvi police in zavarovalna doba. Zanimalo me je tudi, kako se razlike kažejo pri posamezni zavarovalnici in katera zavarovalnica nudi najvišjo pričakovano vrednost ob doživetju.

3.1. Primerjava višin pričakovane vrednosti ob doživetju glede na spol zavarovanca

V zadnjih desetletjih so bile opravljene različne statistične analize pričakovane življenjske dobe za moške in ženske v vseh deželah sveta. Iz dobljenih podatkov je razvidno, da se življenjska doba podaljšuje in da praktično v vseh deželah ženske živijo 10 let dlje kot moški. Zanimalo me je, ali tudi zavarovalnice v svojih izračunih upoštevajo dejstvo o daljši življenjski dobi žensk in ali spol zavarovanca vpliva na višino pričakovane vrednosti ob doživetju.

⁶ Zavarovalnica Maribor je edina zavarovalnica, ki omogoča informativni izračun na internetu, kjer si lahko stranka prilagaja premijo, zavarovalno dobo in obrestne mere.

PRIMER 1:

Moški in ženska, oba stara 30 let, skleneta naložbeno življenjsko zavarovanje za zavarovalno dobo 20 let, mesečno plačujeta premijo v višini 50 EUR, zavarovalna vsota za smrt je od zavarovalnice do zavarovalnice različna (od 3.000 EUR pa do 12.000 EUR). Zanima me višina pričakovane vrednosti ob doživetju.

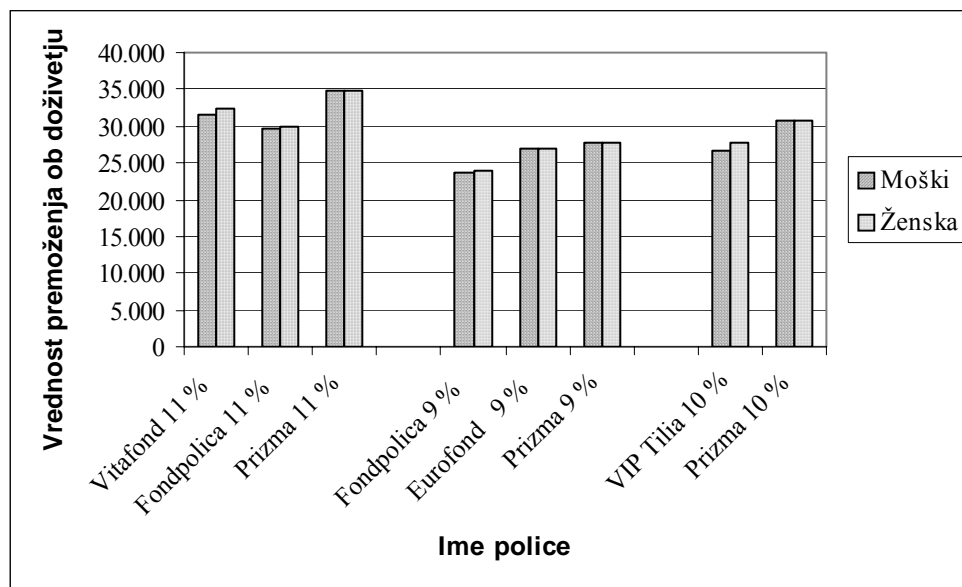
Tabela 11: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 30 let starega moškega in žensko

Ime police	Starost 30 let, mesečna premija 50 EUR, zavarovalna doba 20 let	
Stopnja donosnosti 11 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
Vitafond	31.990	32.361
Fondpolica	29.530	29.849
Prizma	34.924	34.939
Stopnja donosnosti 9 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
Fondpolica	23.669	23.914
Eurofond	26.856	26.866
Prizma	27.737	27.750
Stopnja donosnosti 10 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
VIP Tilia	26.696	27.876
Prizma	30.653	30.728

Opomba: zavarovalna vsota niha od 7.200 EUR do 12.000 EUR

Vir: Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.

Slika 4: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 30 let starega moškega in žensko

Vir: Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.

Iz slike 4 lahko vidimo, da je na podlagi pričakovane vrednosti ob doživetju najugodnejše skleniti zavarovanje pri zavarovalnici Maribor, saj ima njihova polica pri vseh treh obrestnih merah najboljši rezultat. Iz izračunov lahko razberemo, da sta tako polica Eurofond kot polica Vitafond cenejši kot Fondpolica zavarovalnice Slovenica. Zaradi različnih obrestnih mer lahko ugotovimo le, da je Prizma cenejša od Tilijinega VIP-a. Kot je razvidno že iz tabele 11, spol zavarovanca pri vseh petih zavarovalnicah vpliva na višino končnega izplačila. Razlike so ponekod minimalne, vendar obstajajo. Najmanjša razlika med pričakovano vrednostjo ob doživetju za moškega in žensko je pri zavarovalnicah Maribor in Generali.

3.2. Primerjava višin pričakovane vrednosti ob doživetju glede na spol in starost zavarovanca

Zavarovalnice mlajše zavarovance (do starosti približno 30 let) ponavadi prepričujejo, naj sklenejo zavarovanje sedaj, dokler so mladi, saj bodo kasneje stroški zavarovanja višji, za isto višino premije bodo dobili manj, pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja bodo morali opraviti zdravniški pregled in še bi lahko naštevala. Zato sem si zamislila spodnji primer, kjer se sklenitelj zavarovanja razlikuje v spolu in starosti. Zanimalo me je, kako velike so razlike.

PRIMER 2:

Na eni strani imamo 25 let starega moškega in žensko, ki skleneta naložbeno življenjsko zavarovanje za zavarovalno dobo 20 let in mesečno vplačujeta premijo 50 EUR, zavarovalna vsota za smrt je od zavarovalnice do zavarovalnice različna (od 3.000 EUR pa do 12.000 EUR). Na drugi strani pa imamo enake pogoje, le da sta zavarovanca 40 let star moški in ženska.

Iz izračunov (glej Tab.12, na str. 40) in slike 5 je razvidno, da ob enaki mesečni premiji in zavarovalni dobi starejši zavarovanci lahko pričakujejo nižjo vrednost premoženja kot mlajši zavarovanci. Opazila sem tudi, da lahko starejši zavarovanci moškega spola pričakujejo višjo razliko v vrednosti premoženja kot pa zavarovanci ženskega spola. Izjema so le zavarovanci Zavarovalnice Tilia, ki je edina zavarovalnica, pri kateri starost zavarovanca ne vpliva na končno vrednost premoženja ob doživetju. Pri zavarovalnici Maribor in Generali lahko vidimo, da pri starosti 25 let ni razlik v višini vrednosti premoženja ob doživetju, razlike med moškim in žensko se pojavijo pri starosti 40 let.

Tudi pri različni starosti zavarovanih oseb lahko vidimo, da je zavarovalnica Maribor najugodnejša. Medtem ko je vrednost premoženja ob doživetju pri zavarovalnici Maribor in Generali skoraj enaka, je pri zavarovalnici Adriatic in Tilia ob danih podatkih za dva do tri tisoč nižja, pri zavarovalnici Slovenica pa od štiri do pet tisoč nižja od vrednosti premoženja ob doživetju na najugodnejši polici.

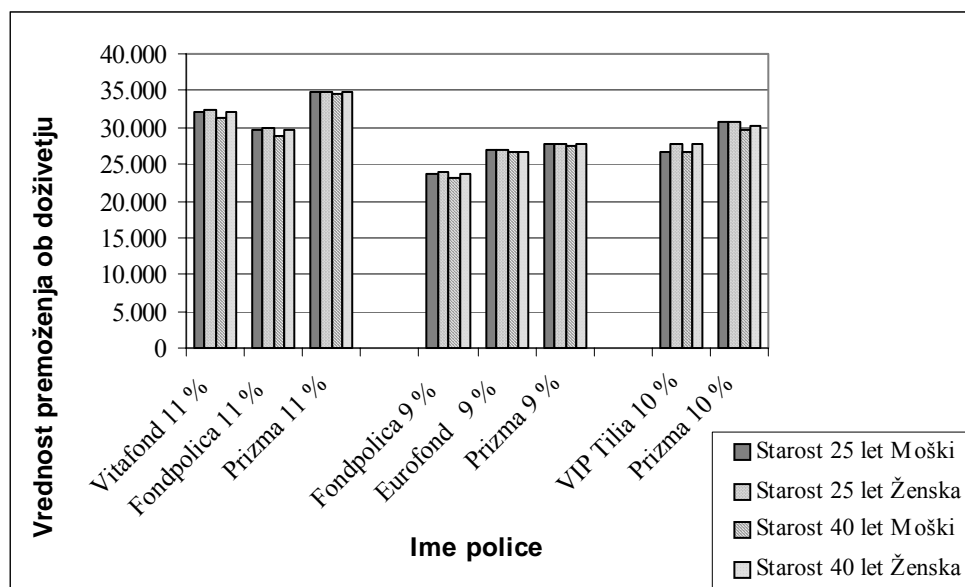
Tabela 12: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 25 in 40 let starega moškega in žensko

Ime police	Mesečna premija 50 EUR, zavarovalna doba 20 let			
	Starost 25 let		Starost 40 let	
Stopnja donosnosti 11 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
Vitafond	32.064	32.413	31.279	32.036
Fondpolica	29.627	29.896	28.904	29.564
Prizma	34.939	34.939	34.445	34.782
Stopnja donosnosti 9 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
Fondpolica	23.747	23.951	23.184	23.693
Eurofond	26.866	26.866	26.572	26.771
Prizma	27.751	27.751	27.364	27.625
Stopnja donosnosti 10 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
VIP Tilia	26.696	27.876	26.696	27.876
Prizma	30.727	30.732	29.581	30.314

Opomba: zavarovalna vsota niha od 7.200 EUR do 12.000 EUR

Vir: Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.

Slika 5: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 25 in 40 let starega moškega in žensko

Vir: Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.

3.3. Primerjava višin pričakovane vrednosti ob doživetju glede na dolžino zavarovalne dobe

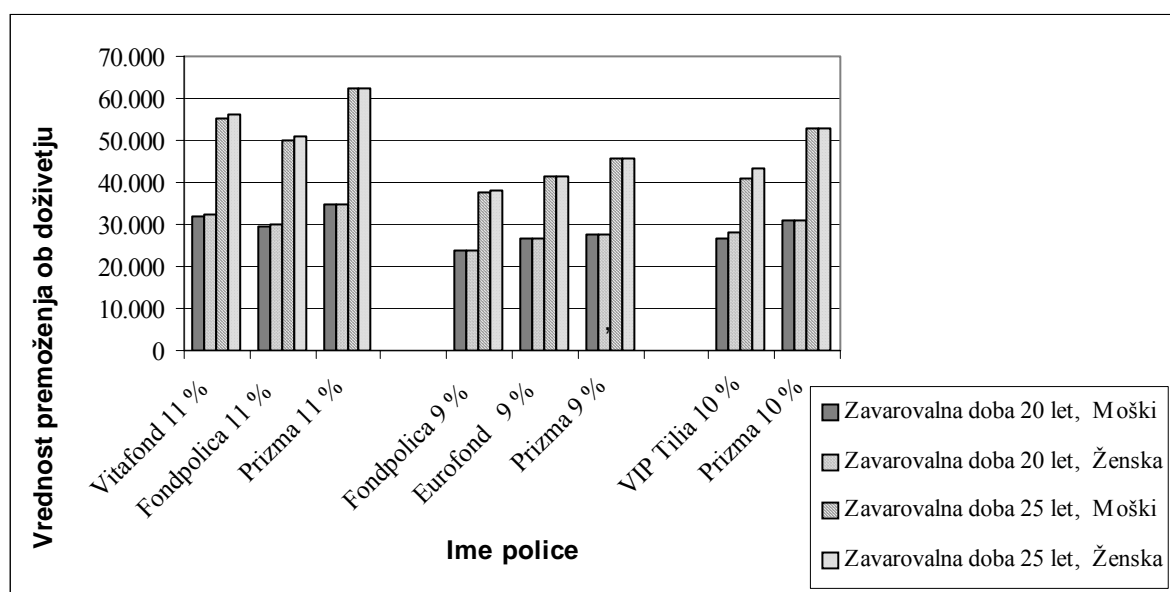
Dlje časa ko varčujemo v banki ali skladih, več denarja dobimo. Kako pa je z zavarovanji, še posebno z naložbenimi življenjskimi zavarovanji? Ali tudi tukaj velja pravilo obrestno obrestnega računa? Večji sklad kot ustvarimo, več bomo po preteku zavarovanja dobili, saj nam bodo pripisali obresti na vedno večji znesek. Zanimalo me je, kolikšna je razlika, če sklenemo naložbeno zavarovanje za 20 ali za 25 let.

PRIMER 3:

Na eni strani imamo 25 let starega moškega in žensko, ki skleneta naložbeno življenjsko zavarovanje za zavarovalno dobo 20 let in mesečno vplačujeta premijo 50 EUR, zavarovalna vsota za smrt je od zavarovalnice do zavarovalnice različna (od 3.000 EUR pa do 12.000 EUR). Na drugi strani pa imamo enake pogoje, le da je zavarovanje sklenjeno za zavarovalno dobo 25 let.

Iz izračunov (glej Tab. 13, na str. 42) in slike 6 vidimo, da je zavarovalna doba zelo pomemben dejavnik pri naložbenem življenjskem zavarovanju. Pri daljši zavarovalni dobi se lepo pokažejo zakonitosti obrestno obrestnega računa, saj se pri nekaterih zavarovalnicah vrednost premoženja v 5 letih poveča tudi za 70 %. Tudi pri tej primerjavi pridemo do zaključka, da je najugodnejše skleniti naložbeno zavarovanje pri zavarovalnici Maribor. Zavarovalnici Adriatic ali Generali sta ugodnejši od Slovenice, saj je pričakovana vrednost ob doživetju višja. Iz tabele je razvidno tudi, da dobi moški zavarovanec zavarovalnice Tilia nižjo izplačano vrednost ob doživetju, kot če bi sklenil enako zavarovanje pri zavarovalnici Maribor ali Generali.

Slika 6: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 25 let starega moškega in žensko, pri zavarovalni dobi 20 in 25 let

Vir: Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.

Tabela 13: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 25 let starega moškega in žensko, pri zavarovalni dobi 20 in 25 let

Ime police	Mesečna premija 50 EUR, starost 25 let			
	Zavarovalna doba 20 let		Zavarovalna doba 25 let	
Stopnja donosnosti 11 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
Vitafond	32.064	32.413	55.597	56.187
Fondpolica	29.627	29.896	49.965	50.939
Prizma	34.939	34.939	62.148	62.148
Stopnja donosnosti 9 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
Fondpolica	23.747	23.951	37.429	38.127
Eurofond	26.866	26.866	41.650	41.653
Prizma	27.751	27.751	45.875	45.875
Stopnja donosnosti 10 %	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za moškega	Pričakovana vrednost ob doživetju (v EUR) za žensko
VIP Tilia	26.696	27.876	41.014	43.127
Prizma	30.727	30.732	52.936	52.943

Opomba: zavarovalna vsota niha od 7.200 EUR do 12.000 EUR

Vir: Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.

3.4. Neposredna primerjava med zavarovalnicami glede na pričakovano vrednost ob doživetju

Iz podatkov, ki sem jih dobila od zavarovalnic in na internetu, je bilo mogoče narediti neposredno primerjavo med naložbenimi policami zavarovalnic samo za spodnji primer.

PRIMER 4:

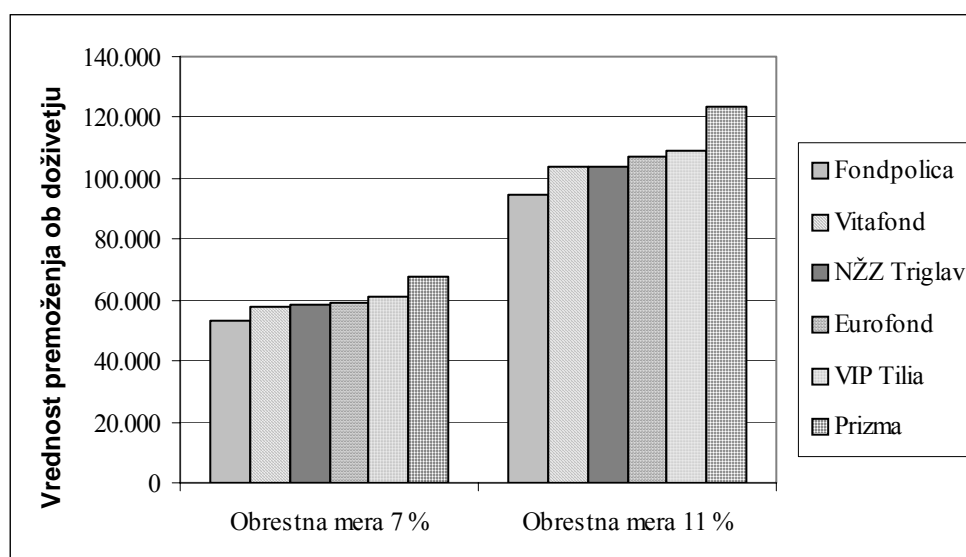
Moški, star 35 let, sklene naložbeno življenjsko zavarovanje za zavarovalno dobo 25 let, mesečno plačuje premijo v višini 100 EUR, zavarovalna vsota za smrt je 30.000 EUR. Zanima me višina pričakovane vrednosti ob doživetju

Tabela 14: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 35 let starega moškega

Ime police	Pričakovana vrednost ob doživetju za moškega, starost 35 let, mesečna premija 100 EUR, zavarovalna doba 25 let	
Stopnja donosnosti	7 %	11 %
Vitafond	57.807 EUR	103.674 EUR
Eurofond	58.848 EUR	107.392 EUR
Fondpolica	53.428 EUR	94.839 EUR
VIP Tilia	61.250 EUR	108.950 EUR
NŽZ Triglav	58.446 EUR	103.699 EUR
Prizma	67.770 EUR	123.659 EUR

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Slika 7: Prikaz izračunov pričakovane vrednosti ob doživetju po različnih policah v letu 2004 (v EUR) za posamezno naložbeno zavarovanje za 35 let starega moškega

Vir: Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004, 2004.

Iz slike 7 lahko razberemo, da je po kazalniku pričakovana vrednost ob doživetju najboljša naložbena polica Prizma zavarovalnice Maribor, saj ima visoko premoč pred ostalimi. Sledita ji polici zavarovalnice Tilia, ki za vodilno polico zaostaja za približno 14.700 EUR in Generalijev Eurofond. Polici zavarovalnice Triglav in zavarovalnice Adriatic sta skoraj enako donosni, vendar za vodilno zavarovalnico Maribor zaostajata že za približno 20.000 EUR. Najslabše se je odrezala polica zavarovalnice Slovenica z zaostankom 28.800 EUR.

Sklep

Naložbeno življenjsko zavarovanje spada med osebna zavarovanja. Njegov glavni namen je zagotoviti finančno varnost družine ali drugih najbližjih obenem pa pomeni premišljeno dolgoročno varčevanje oziroma nalaganje za varno prihodnost. Za razliko od klasičnega mešanega življenjskega zavarovanja, kjer nimamo vpliva na to kam bo zavarovalnica naložila naša sredstva, se pri tovrstnem zavarovanju sami odločimo, kam bomo vložili denar. Pri naložbenem življenjskem zavarovanju sami prevzamemo naložbeno tveganje in nimamo zagotovljenega končnega donosa. Vrednost premoženja ob doživetju je odvisna od donosnosti skladov, v katere smo naš denar vložili. Ko se odločamo o naložbenem življenjskem zavarovanju, moramo vedeti, da pretekli donosi niso zagotovilo za prihodnje.

Preden sklenemo naložbeno življenjsko zavarovanje, se moramo pozanimati, kakšne so obveznosti zavarovalnice po zavarovalni pogodbi, kolikšna bo višina mesečne premije ob ustrezni zavarovalni vsoti, ali imamo možnost dviga odkupne vrednosti med trajanjem zavarovanja ob ohranitvi zavarovalnega kritja, ali lahko spreminjamo višino mesečne premije in dolžino zavarovalne dobe, kakšen dobiček obljublja zavarovalnica, kakšne so posledice, če čez nekaj časa premij ne moremo več plačevati, ali nam zagotavljajo indeksacijo in kakšne dodatne ugodnosti nam življenjska polica daje, npr. predujem, zastava.

Pri pregledovanju splošnih pogojev naložbenega življenjskega zavarovanja sem naletela na razlike v zavarovanju (nekatero zavarovalnice omogočajo sklenitev vzajemnega naložbenega zavarovanja), pristopni starosti zavarovanca (nekatero zavarovalnice sklenejo pogodbo z vami, tudi če ste stari 75 let), najnižji možni mesečni premiji, možnosti spremembe višine premije (določene zavarovalnice zahtevajo, da eno leto plačujete redno premijo, preden vam jo spremenijo), prilagajanju zavarovalne vsote (tu so razlike med zavarovalnicami precejšnje), najnižji in najvišji možni zavarovalni vsoti, stroških upravljanja sredstev, možnosti dviga odkupne vrednosti med trajanjem zavarovanja ob ohranitvi zavarovalnega kritja, možnosti enkratnega pologa sredstev na račun, možnosti posojila, v številu izbranih skladov (nekje lahko izberemo samo dva, drugje šest) ter v najnižjem možnem mesečnem vložku v posamezni sklad.

Omenjene razlike predstavljajo zadosten razlog, da se pred sklenitvijo naložbenega življenjskega zavarovanja o ponudbi pozanimamo pri različnih zavarovalnicah. Obljubljeni pričakovani vrednost premoženja ob doživetju ni edini dejavnik, ki ga moramo vzeti pod drobnogled, pomembni so tudi drugi, ki ponavadi niso računsko izraženi, temveč skriti v drobnem tisku splošnih pogojev, ki jih večina izmed nas nima časa in volje brati. Prav razlike v splošnih pogojih, ki jih ni mogoče vrednostno izraziti, lahko predstavljajo prednost ene zavarovalnice pred drugo, čeprav bo končna izplačana vrednost premoženja morda manjša.

Literatura

1. Balkovec Janez: Paradigma osebnih zavarovanj. Zbornik 9. dnevi slovenskega zavarovalništva. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2002. str. 259-270.
2. Benko Maja: Razsežnosti naložbenega življenjskega zavarovanja v tujini. Zbornik 10. dnevi slovenskega zavarovalništva. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2003. str. 305-322.
3. Bogataj Marija: Življenjska zavarovanja I. del. Portorož : Fakulteta za pomorstvo in promet, 1998. 301 str.
4. Bohinc Andrej: Najboljše življenjsko zavarovanje za vas. Kapital, Ljubljana, 12(2002), 294, str. 56-57.
5. Glavnik Mitja: Koliko ste vredni? Kapital, Ljubljana, 13(2003), 314, str. 76.
6. Glavnik Mitja: Se cenite dovolj visoko? Kapital, Ljubljana, 13(2003), 316/317, str. 48-49.
7. Glavnik Mitja: Katero življenjsko zavarovanje naj izberem? Kapital, Ljubljana, 13(2003), 319, str. 44-45.
8. Glavnik Mitja: Izberite zavarovanje, ki vam ustreza. Kapital, Ljubljana, 13(2003), 323, str. 48-57.
9. Glavnik Mitja: Naložbene police so zavarovalniški hit. Finance, Ljubljana, 25. 2. 2004.
10. Glavnik Mitja: Vzemite zavarovanja po svojih potrebah in zmožnostih. Finance, Ljubljana, 8. 3. 2004.
11. Glavnik Mitja: Katera naložbena polica je najboljša? Kapital, Ljubljana, 14(2004), 339, str. 52-57.
12. Gruber Guenther, Šenk Matija: Trendi življenjskega zavarovanja v Evropi. Zbornik 5. dnevi slovenskega zavarovalništva. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 1998. str. 78-92.
13. Ivanjko Leo: Kaj moramo vedeti pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja? Kapital, Ljubljana, 8(1998), 190, str. 31-33.
14. Ivanjko Šime: Življenjsko zavarovanje kot skrbniško razmerje. Zbornik 4. dnevi slovenskega zavarovalništva. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 1997. str. 143-157.

15. Ivanjko Šime et al.: ABC Zavarovalništva s praktičnimi primeri. Maribor : Založba Kapital, 1999. 103 str.
16. Kranjec Samo: Kako vlagati v naložbeno življenjsko zavarovanje? Finance, Ljubljana, 2. 11. 2003.
17. Kranjec Samo: Dogajajo se nam evropska devetdeseta. Finance, Ljubljana, 2. 11. 2003.
18. Martin John. D., Petty, J. William, David R. Klock: Personal financial management. New York : McGraw-Hill Book Company, 1982. 537 str.
19. Musil Matjaž, Vovk Boštjan: Primerjava slovenskega trga življenjskih zavarovanj s tujimi trgi. Zbornik 10. dnevi slovenskega zavarovalništva. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2003. str. 295-303.
20. Policy Issues in Insurance: Investment, Taxation, Insolvency. Paris : OECD, Centre for Co-operation with the Economies in Transition, 1996. 169 str.
21. Rejda G. E. : Principles of insurance. London : Scott, Foresman and Company, 1986. 698 str.
22. Vake Danijel: Sklenite pravo življenjsko zavarovanje. Kapital, Ljubljana, 12(2002), 288, str. 66-67.
23. Vončina Marko et al.: Izobraževanje zavarovalnih zastopnikov in zavarovalnih posrednikov: Učbenik za slušatelje. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2003, str. 3.1-3.31.
24. Weiss Monika: Naložbeno življenjsko zavarovanje: Prikriti stroški. Finance, Ljubljana, 2. 12. 2003.

Viri

1. Ali potrebujete življenjsko zavarovanje?
[URL:
http://www.zavarujte.si/Vsebina/nasveti_osebna_zavarovanja/Ali_potrebujem_zivljenjsko_zavarovanje.htm], 26.7.2004.
2. Interni podatki zavarovalnic Maribor, Tilia, Slovenica in Generali, 2004.
3. Kaj je mešano življenjsko zavarovanje?
[URL:
http://www.zavarujte.si/Vsebina/osebna_zavarovanja/Kaj_je_mesano_zivljenjsko_zavarovanje.htm], 26.7.2004.

4. Kaj je naložbena polica?

[URL: http://www.zavarujte.si/Vsebina/osebna_zavarovanja/Kaj_je_nalozbena_polica.htm], 26.7.2004.

5. Kaj je rizično življenjsko zavarovanje?

[URL: <http://www2.zav-triglav.si/stran.asp?id=379>], 26.7.2004.

6. Kaj je življenjsko zavarovanje?

[URL:

http://www.zavarujte.si/Vsebina/osebna_zavarovanja/Kaj_je_zivljenjsko_zavarovanje.htm], 26.7.2004.

7. Kako izbrati zavarovanje?

[URL:

http://www.zavarujte.si/Vsebina/nasveti_osebna_zavarovanja/Kako_izberem_zavarovanje.htm], 26.7.2004.

8. Katero naložbeno polico izbrati?

[URL:

http://www.zavarujte.si/Vsebina/nasveti_osebna_zavarovanja/Katero_nalozbeno_polico_izbrati.htm], 26.7.2004.

9. Katero osebno zavarovanje potrebujete?

[URL:

http://www.zavarujte.si/Vsebina/nasveti_osebna_zavarovanja/Katero_osebno_zavarovanje_potrebujem.htm], 26.7.2004.

10. Katero življenjsko zavarovanje izbrati?

[URL:

http://www.zavarujte.si/Vsebina/nasveti_osebna_zavarovanja/Katero_zivljenjsko_zavarovanje_izbrati.htm], 26.7.2004.

11. Mancini, Tomaž: Statistični zavarovalniški bilten 2003. Ljubljana : Slovensko zavarovalno združenje, 2003. 64 str.

12. Naložbene police ali življenjska zavarovanja, vezana na vzajemne sklade dne 30.4.2004

[URL: <http://www.zavarujte.si/index.htm>], 26.7.2004.

13. Naložbeno življenjsko zavarovanje.

[URL: <http://www2.zav-triglav.si/stran.asp?id=613#>], 26.7.2004.

14. Primerna zavarovalna vsota.

[URL:

http://www.zavarujte.si/Vsebina/nasveti_osebna_zavarovanja/Primerna_zavarovalna_vsota.htm],
26.7.2004.

15. Rentno zavarovanje.

[URL: http://www2.zav-triglav.si/tstran.asp?id_vrhovni=500&id_strani=500&vp=1&id=30],
26.7.2004.

16. Splošni pogoji za naložbeno življenjsko zavarovanje: PG-U-NAL / 02-8. Ljubljana : Zavarovalnica Triglav, 2002.

17. Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje z naložbenim tveganjem: O-ZIV-NAL-01. Koper : Adriatic, 2003.

18. Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov: ŽVS-2003. Novo mesto : Zavarovalnica Tilia, 2003.

19. Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje vezano na vzajemne sklade: ZAŽ 82/03. Ljubljana: Slovenica zavarovalniška hiša, 2003.

20. Splošni in posebni pogoji za življenjsko zavarovanje – EURO FOND: SPPEF-03, Ljubljana : Generali Zavarovalnica, Ljubljana, 2003.

21. Splošni pogoji za življenjsko zavarovanje, vezano na enote vzajemnih skladov: ŽZ-PRIZMA-2004. Maribor : Zavarovalnica Maribor, 2004.

22. Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št.13/2000).

23. Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2002. Zbirke Državnega zbora RS-predlogi aktov. Ljubljana : Agencija za zavarovalni nadzor, 2003.

[URL:

http://www2.gov.si/zak/Pre_akt.nsf/0/5faee515a4264212c1256d57002a4b46?OpenDocument],
26.7.2004.